

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Μαΐου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2492

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 210/13-05-2025

Τροποποίηση Κανονισμού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ), του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, του Τμήματος Φιλολογίας και του Τμήματος Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Γνωσιακή Επιστήμη» («Cognitive Science»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16-02-2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),

4. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

6. τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15,

7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

8. τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13),

9. την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 (Β' 392) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,

10. το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων,

11. την υπ' αρ. 17/02-10-2019 (Β' 3751) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία επανιδρύθηκε το ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» των Τμημάτων Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φιλολογίας και Ψυχολογίας,

12. την υπ' αρ. 18/02-10-2019 (Β' 3851) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» των Τμημάτων Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φιλολογίας και Ψυχολογίας,

13. την υπ' αρ. 1470/26-04-2023 (Β' 3017) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο κανονισμός του ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» των Τμημάτων Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φιλολογίας και Ψυχολογίας,

14. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΠΜΣ Γνωσιακή Επιστήμη του ΕΚΠΑ (5η συνεδρία 21-03-2025),

15. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (10η συνεδρία 30-04-2025),

16. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

17. το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φιλολογίας και Ψυχολογίας

του ΕΚΠΑ με τίτλο «Γνωσιακή Επιστήμη» («Cognitive Science»), από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026, σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο της Γνωσιακής Επιστήμης (Cognitive Science). Η γνωσιακή επιστήμη είναι διεπιστημονικός τομέας σπουδών που ασχολείται με τη μελέτη της νόησης και των γνωσιακών φαινομένων. Συνδυάζει προσεγγίσεις από τη φιλοσοφία, τη γνωστική ψυχολογία, τις νευροεπιστήμες, τη γλωσσολογία και την πληροφορική/τεχνητή νοημοσύνη. Ο στόχος είναι η πληρέστερη κατανόηση των νοητικών λειτουργιών (αντίληψη, μνήμη, μάθηση, προσοχή, σκέψη, συναισθήματα, γλώσσα, συνείδηση κ.λπ.). Πέρα από τη συμπεριφορική τους περιγραφή (ψυχολογία) και τα βαθιά φιλοσοφικά ερωτήματα που προκύπτουν από αυτή (φιλοσοφία του νου), έμφαση δίνεται στη διερεύνηση και την προσομοίωση των μηχανισμών που υποστηρίζουν τις λειτουργίες αυτές, τόσο από την πλευρά της φυσικής υλοποίησης (νευροβιολογία, νευροφυσιολογία) όσο και από τη θεωρητική σκοπιά (υπολογιστικά/μαθηματικά μοντέλα). Ιδιαίτερος στόχος του ΔΠΜΣ είναι να ενοποιήσει τις υπολογιστικές προσεγγίσεις της νόησης με τη βασική πειραματική έρευνα και τον γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τη νόηση και τους μηχανισμούς που την υποστηρίζουν. Η συνεργασία ανάμεσα στις θετικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες αλλά και τη φιλοσοφία έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική για την εκπαίδευση νέων επιστημόνων που είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους για τη διαμόρφωση και τον έλεγχο εμπειρικών θεωριών αλλά και με τις τεχνικές υπολογιστικής προσομοίωσης.

1.2 Το ΔΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Γνωσιακή Επιστήμη» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (επισπεύδον Τμήμα) με αναφορά όλων των συνεργαζόμενων τμημάτων.

1.4 Με το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στη γνωσιακή επιστήμη επιδιώκεται:

1. Η ανάπτυξη της συστηματικής, βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και η προαγωγή της γνώσης σε θέματα που αφορούν την ανθρώπινη νόηση και μάθηση.

2. Η αποτελεσματικότερη αλληλεπίδραση ανάμεσα στις θετικές, τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες και τη φιλοσοφία.

3. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού επιστημονικού δυναμικού σε τομείς με ανάπτυξη και ζήτηση στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια επιστημονική κοινότητα.

4. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων για σχεδίαση, διεξαγωγή, επίβλεψη, ερμηνεία και αξιοποίηση ερευνών και εφαρμογών τους.

5. Η προσέλκυση και η εκπαίδευση άξιων φοιτητών για την προώθηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και για την ανάπτυξη και την υποστήριξη της έρευνας στα συνεργαζόμενα τμήματα.

6. Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής των συνεργαζόμενων τμημάτων.

Απώτερος στόχος του προγράμματος είναι η εκπαίδευση νέων επιστημόνων που θα στελεχώσουν εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, υπάρχει πλήθος τεχνολογικών προϊόντων, εφαρμογών και υπηρεσιών αιχμής όπου η κατανόηση και η διαχείριση των ανθρωπίνων γνωσιακών διαδικασιών είναι απαραίτητες, από την αλληλεπίδραση με τα κινητά τηλέφωνα μέχρι τα συστήματα διαχείρισης καταστροφών.

Άρθρο 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΔΠΜΣ σύμφωνα με το ν. 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών:

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ) συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ, κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων, και αποτελείται από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ). Ο αριθμός των μελών και η σύνθεσή της καθορίζονται στο Πρωτόκολλο συνεργασίας του ΔΠΜΣ. Στην ΕΠΣ του ΔΠΣ δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών είναι η παρακολούθηση και ο συντονισμός της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) Να εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης του ΔΠΜΣ, καθώς και την παράταση της διάρκειας του ΔΠΜΣ,

β) να καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και την Σύγκλητο,

γ) να ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια του ΔΠΜΣ,

δ) να συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο ΔΠΜΣ,

ε) να αναθέτει διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του ΔΠΜΣ και να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του ΔΠΜΣ και να εγκρίνει την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του ΔΠΜΣ,

στ) να εγκρίνει την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και όποια θέματα σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών,

ζ) να συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

η) να διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, θ) να καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του ΔΠΜΣ και τις τροποποιήσεις του, εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) και να εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του ΔΠΜΣ,

ι) να καταρτίζει τον απολογισμό του ΔΠΜΣ,

ια) να εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του ΕΚΠΑ,

ιβ) να ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

2.2.2 Ο/Η Διευθυντής/ντρία του ΔΠΜΣ:

Ο/Η Διευθυντής/ντρία του ΔΠΜΣ προέρχεται από τα μέλη ΔΕΠ του επισπεύδοντος Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της ΕΠΣ του ΔΠΜΣ για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της ΕΠΣ, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται στην ΕΠΣ τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του ΔΠΜΣ,

γ) εισηγείται στην ΕΠΣ και στα αρμόδια όργανα του ΕΚΠΑ θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του ΔΠΜΣ,

δ) είναι Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του ΔΠΜΣ και την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του ΔΠΜΣ,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ, καθώς και τα μέλη της ΕΠΣ δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη ΔΠΜΣ:

α) Η Γραμματεία του Τμήματος ΙΦΕ (που είναι το επισπεύδον Τμήμα) είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ,

β) το ΔΠΜΣ έχοντας ιδίους πόρους από διδάκτρα φοιτητών/τριών, προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για την περαιτέρω γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος.

2.4 Ακαδημαϊκός Σύμβουλος:

Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος ορίζεται για κάθε φοιτητή από την ΕΠΣ, στο πρώτο εξάμηνο φοίτησης. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος συναντά ατομικά κάθε φοιτητή τουλάχιστον μία φορά ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο (διά ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης), συμβουλεύει και υποστηρίζει σε θέματα φοίτησης, μαθημάτων, επιλογών και προοπτι-

κών και εγκρίνει τα μαθήματα στα οποία εγγράφεται ο φοιτητής κάθε εξάμηνο, εξετάζοντας επί της ουσίας τη συμβολή τους στους ακαδημαϊκούς στόχους του φοιτητή. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του φοιτητή. Εφόσον ο/η φοιτητής/τρια δηλώσει και ξεκινήσει την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, τα καθήκοντα του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, αναλαμβάνει ο/η Επιβλέπων/ουσα. Οι φοιτητές/τριες μεριμνούν εγκαίρως για τον προγραμματισμό των συναντήσεων με τον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι πανεπιστημίων των Σχολών/των Τμημάτων Θετικών Επιστημών, Πολυτεχνικών Σχολών, Πληροφορικής, Φιλοσοφικής, Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμημάτων Αγωγής και συναφών Τμημάτων της ημεδαπής ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι/διπλωματούχοι άλλων ειδικοτήτων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε σαράντα (40). Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του ΔΠΜΣ και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, και την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΔΠΜΣ, εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε δεύτερο χρόνο, πριν τελειώσει το εαρινό εξάμηνο (Δ του προγράμματος), η ΕΠΣ του ΔΠΜΣ, δημοσιεύει και αναρτά στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ, του Τμήματος ΙΦΕ, των συνεργαζόμενων τμημάτων και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της ΕΠΣ του ΔΠΜΣ.

4.3 Η Συνέλευση της ΕΠΣ του ΔΠΜΣ ορίζει Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων (ΕΕΕ), η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ και της αναθέτει τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής.
- Βιογραφικό σημείωμα.
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας.
- Αντίγραφο προπτυχιακού τίτλου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων.
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας τουλάχιστον επιπέδου B2.
- Δύο συστατικές επιστολές.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν.
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την ΕΕΕ του ΔΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους.
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής.
- Μία «επιστολή προθέσεων» στην οποία οι υποψήφιοι/ες θα περιγράφουν τους λόγους που τους/τις οδήγησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου ΔΠΜΣ και σε τι αποσκοπούν από τη φοίτησή τους σε αυτό.
- Αντίγραφα Πτυχιακών ή Διπλωματικών Εργασιών, όπου υπάρχουν.

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ, ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η ΕΠΣ του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307 του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Όλοι οι υποψήφιοι που έχουν τα τυπικά προσόντα επιλογής καλούνται να συμμετάσχουν σε συνέντευξη.

4.7 Κύρια κριτήρια για την αξιολόγηση των υποψηφίων είναι τα εξής:

- «Επιστολή προθέσεων»,
- βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει),
- βαθμός προπτυχιακού τίτλου,
- συνάφεια του προπτυχιακού τίτλου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ,
- επιστημονικές δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις σε συνέδρια,
- σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα,
- βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το ΔΠΜΣ,

- κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος,
- πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας,
- συστατικές επιστολές,
- προφορική συνέντευξη στην ΕΕΕ που έχει οριστεί από τη ΕΠΣ.

4.8 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΕΕΕ καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των υποψηφίων και τον καταθέτει προς έγκριση στην ΕΠΣ του ΔΠΜΣ.

4.9 Η ΕΠΣ επικυρώνει τον πίνακα των επιτυχόντων. Σε περίπτωση διαφωνίας των μελών της ΕΕΕ, η ΕΠΣ είναι αρμόδια για την τελεσίδικη επίλυσή της.

4.10 Ένσταση κατά της απόφασης επιλογής μπορεί να γίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης. Η ένσταση κρίνεται τελεσίδικα από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

4.11 Όσοι/ες γίνονται δεκτοί στο ΔΠΜΣ θα πρέπει να υποβάλουν σε συγκεκριμένη ημερομηνία που ανακοινώνεται (και εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της ΕΠΣ του ΔΠΜΣ), ηλεκτρονικά στη Γραμματεία την πρόθεσή τους να εγγραφούν στο πρόγραμμα και να παρακολουθήσουν τα μαθήματα το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

4.12 Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων υποψηφίων, θα κληθούν να εγγραφούν στο ΔΠΜΣ οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον συγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η προβλεπόμενη και ελάχιστη χρονική διάρκεια πλήρους φοίτησης στο ΔΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του/της φοιτητή/τριας, που κατατίθεται μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά. Η προβλεπόμενη ελάχιστη χρονική διάρκεια μερικής φοίτησης ορίζεται σε οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) Για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικούς φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικούς φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης σπουδών, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την ΕΠΣ. Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) εξάμηνα για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης και τα δύο (2) εξάμηνα για τους φοιτητές μερικούς φοίτησης. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα επτά (7) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης και στα δέκα (10) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές μερικούς φοίτησης.

5.4 Οι φοιτητές/τριες πλήρους φοίτησης, σε περίπτωση που λάβουν παράταση σπουδών πέραν του 5ου εξαμήνου σπουδών, θα χρειαστεί να καταβάλλουν συμπληρωματικά δίδακτρα ως εξής: για το 6ο εξάμηνο σπουδών το 25% των διδάκτρων του εξαμήνου (200,00 ευρώ) και για το 7ο εξάμηνο σπουδών το 50% των διδάκτρων του εξαμήνου (400,00 ευρώ).

5.5 Οι φοιτητές/τριες μερικούς φοίτησης σε περίπτωση που λάβουν παράταση σπουδών πέραν του 8ου εξαμήνου σπουδών, θα χρειαστεί να καταβάλλουν συμπληρωματικά δίδακτρα ως εξής: για το 9ο εξάμηνο σπουδών το 25% των διδάκτρων του εξαμήνου (200,00 ευρώ) και για το 10ο εξάμηνο σπουδών το 50% των διδάκτρων του εξαμήνου (400,00 ευρώ).

5.6 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης (βλ. παρ. 5.3), μπορούν έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την ΕΠΣ, να αιτηθούν αναστολή φοίτησης για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές διαδικασίες. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο πρόγραμμα μόνο στην περι-

πτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.7 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από την ΕΠΣ.

5.8 Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια δεν καταφέρει να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της στο μέγιστο επιτρεπόμενο χρόνο σπουδών, όπως αυτός αναφέρεται στις παραπάνω παραγράφους, τότε χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης μαθημάτων με αναλυτική βαθμολογία και λήγει αυτοδικαίως η φοίτησή του/της στο ΔΠΜΣ.

Άρθρο 6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Τα μαθήματα του προγράμματος ξεκινούν το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως. Το πρόγραμμα σπουδών διαρθρώνεται σε τέσσερις κατηγορίες μαθημάτων: (α) τα υποχρεωτικά μαθήματα, (β) τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, (γ) τα κύρια μαθήματα επιλογής και (δ) τα ελεύθερα μαθήματα επιλογής.

Τα υποχρεωτικά μαθήματα (κατηγορία α) θα πρέπει να δηλωθούν και να ολοκληρωθούν επιτυχώς κατά το πρώτο έτος σπουδών (για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης).

6.2 Εφόσον ο/η φοιτητής/τρια κατέχει πλήρως και τεκμηριωμένα το γνωστικό αντικείμενο κάποιου υποχρεωτικού μαθήματος (π.χ. εάν έχει περατώσει επιτυχώς αντίστοιχο μάθημα σε άλλες σπουδές του), υπάρχει η δυνατότητα απαλλαγής από αυτό, μετά από απόφαση της ΕΠΣ. Σε αντικατάσταση αυτού, η ΕΠΣ υποδεικνύει στον/στην φοιτητή/τρια μάθημα άλλου γνωστικού αντικείμενου προς περάτωση το οποίο θα πρέπει να προέρχεται είτε από την κατηγορία των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων (κατηγορία β) είτε από την κατηγορία των κύριων επιλογής μαθημάτων (κατηγορία γ).

Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα είναι συνολικά έξι (6) και οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να περατώσουν επιτυχώς τουλάχιστον τρία (3), εκ των οποίων τουλάχιστον ένα πρέπει να είναι στην θεματική των νευροεπιστημών (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1).

Τα μαθήματα των κατηγοριών β, γ και δ μπορεί να έχουν προαπαιτούμενα μαθήματα κατά την κρίση του διδάσκοντα, τα οποία δηλώνονται σαφώς και αιτιολογημένα στο αναλυτικό περίγραμμα του κάθε μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν μέχρι τρία (3) ελεύθερα μαθήματα επιλογής αν επιλέξουν να εκπονήσουν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, και μέχρι πέντε (5) ελεύθερα μαθήματα επιλογής αν επιλέξουν την εναλλακτική των επιπλέον μαθημάτων.

6.3 Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Αναλυτικά:

- Υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα: 66 ECTS (11 μαθήματα x 6 ECTS/μάθημα).

- Μαθήματα επιλογής: 30 ECTS (5 μαθήματα × 6 ECTS/μάθημα).

- Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή επιπλέον μαθήματα επιλογής: 24 ECTS.

Οι φοιτητές/τριες πλήρους φοίτησης δηλώνουν μαθήματα που συγκεντρώνουν 30 ECTS ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και οι φοιτητές/τριες μερικούς φοίτησης, δηλώνουν μαθήματα που συγκεντρώνουν μέχρι 18 ECTS ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο.

6.4 Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αντιστοιχεί σε 24 ECTS, είναι προαιρετική και χωρίζεται σε 2 μέρη: «Διπλωματική Α» (Γ εξάμηνο, 6 ECTS) και «Διπλωματική Β» (Δ εξάμηνο, 18 ECTS). Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να εκπονήσουν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, θα πρέπει στο Γ εξάμηνο να δηλώσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς τη «Διπλωματική Α» και στο Δ εξάμηνο να δηλώσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς τη «Διπλωματική Β».

6.5 Για την διπλωματική Α ο/η κάθε φοιτητής/τρια θα συνεργάζεται με έναν/μία διδάσκοντα/ουσα πάνω σε ένα ερευνητικό ερώτημα και το περιεχόμενο της εργασίας θα προσδιορίζεται εξατομικευμένα για τον/την καθένα/μία. Ενδεικτικά αυτό μπορεί να περιλαμβάνει βιβλιογραφική έρευνα, σχεδιασμό πειραμάτων, συγγραφή εργασιών, κοκ.

6.6 Δίνεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να μην εκπονήσουν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αλλά να επιλέξουν τέσσερα (4) επιπλέον μαθήματα επιλογής (24 ECTS). Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την «Διπλωματική Α» αλλά δεν συνεχίσει με τη «Διπλωματική Β», ο βαθμός της «Διπλωματικής Α» καταχωρείται ανεξάρτητα. Όσοι/όσες συνεχίσουν σε διπλωματική, θα βαθμολογηθούν από τον/την επιβλέποντα/ουσα με την περάτωση της εργασίας συνολικά για τα 24 ECTS.

6.7 Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική.

6.8 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.9 Τα περισσότερα μαθήματα γίνονται στα κτίρια του Τμήματος ΙΦΕ, συνήθως απογευματινές ώρες (3-6μμ ή/και 6-9μμ). Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα μαθήματα τα οποία διεξάγονται σε άλλους χώρους, όπως στα κτίρια του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, ή της

Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, ή στα κτίρια του ΕΜΠ, ή και του Βιολογικού Τμήματος.

6.10 Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. Μία σύντομη περιγραφή του περιεχομένου κάθε μαθήματος υπάρχει στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2, ενώ στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και στις ιστοσελίδες των αντίστοιχων τμημάτων αναρτώνται τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων που προσφέρονται.

6.11 Η ΕΠΣ έχει το δικαίωμα, πάντα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία: (α) να τροποποιεί το πρόγραμμα των μαθημάτων ανά διετία και (β) να μετακινεί κάποιο μάθημα σε άλλο εξάμηνο προκειμένου να ικανοποιήσει τυχόν ακαδημαϊκούς περιορισμούς.

6.12 Κατόπιν εισήγησης διδασκόντων του ΔΠΜΣ και έγκρισης από την ΕΠΣ, δύναται να προστεθούν μαθήματα άλλων μεταπτυχιακών προγραμμάτων που εμπίπτουν στη γενική θεματολογία της Γνωσιακής Επιστήμης, τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στο Παράρτημα 1 του παρόντος Κανονισμού. Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται ελεύθερα μαθήματα επιλογής και πρέπει να εισάγονται στο πρόγραμμα πριν την έναρξη του εξαμήνου. Σύμφωνα με τον κανονισμό του ΕΚΠΑ, οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως δύο (2) μαθήματα επιλογής από άλλο ΠΜΣ του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ.

6.13 Κατόπιν εισήγησης του καθηγητή που επιβλέπει τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και επακόλουθης έγκρισης από την ΕΠΣ, επιτρέπεται στον/στην φοιτητή/τρια η παρακολούθηση και αναγνώριση μεμονωμένων μαθημάτων από τα συνεργαζόμενα τμήματα για την ανάπτυξη κατάλληλου υποβάθρου στο αντικείμενο της διπλωματικής. Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται ελεύθερα μαθήματα επιλογής. Και εδώ ισχύει ο παραπάνω περιορισμός.

6.14 Ακολουθεί ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων για φοιτητές/τριες πλήρους φοίτησης. Ειδικότερα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες παρακολουθούν:

- Κατά το Α εξάμηνο φοίτησης πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα.

- Κατά το Β εξάμηνο τρία (3) υποχρεωτικά και δύο (2) μαθήματα επιλογής.

- Κατά το Γ εξάμηνο πέντε (5) μαθήματα επιλογής ή «Διπλωματική Α» και τέσσερα (4) μαθήματα επιλογής.

- Κατά το Δ εξάμηνο παρακολουθούν πέντε (5) μαθήματα επιλογής ή «Διπλωματική Β» και δύο (2) μαθήματα επιλογής.

Α' εξάμηνο		
Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
1. Γνωσιακή επιστήμη	3	6
2. Γνωστική ψυχολογία	3	6
3. Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες	3	6
4. Εισαγωγή στον Προγραμματισμό - MATLAB	3	6
5. Μεθοδολογία Έρευνας	3	6
Σύνολο		30

Β΄ εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα		Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
6. Στατιστική		3	6
7. Θεωρητική γλωσσολογία		3	6
8. Philosophy of Mind (στα αγγλικά)		3	6
Μαθήματα Επιλογής		3	6
9. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
10. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
Σύνολο			30
Γ΄ εξάμηνο			
Μαθήματα Επιλογής		Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
11. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
12. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
13. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
14. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
15. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού	ή «Διπλωματική Α»	3	6
Σύνολο			30
Δ΄ εξάμηνο			
Μαθήματα		Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
16. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
17. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
18. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού	ή «Διπλωματική Β»	3	6
19. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
20. Μάθημα επιλογής από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων του κανονισμού		3	6
Σύνολο			30

*Ο πίνακας με τα προσφερόμενα μαθήματα καθώς και η περιγραφή τους βρίσκονται στα παραρτήματα 1 και 2 στο τέλος του παρόντος εγγράφου.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ακόμη και σε ΠΜΣ που δεν έχουν συμπεριλάβει τη δυνατότητα αυτή στην απόφαση ίδρυσής τους, αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του ΕΚΠΑ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του,
- οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

Άρθρο 8 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους δι-
αρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και
το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει δεκατρείς
(13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξε-
τάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμή-
νου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του
Σεπτεμβρίου. Σε περίπτωση αποτυχίας σε οποιοδήποτε
μάθημα, ο φοιτητής δικαιούται να δώσει επαναληπτικές
εξετάσεις (συνήθως τον αμέσως επόμενο Σεπτέμβριο).
Εάν αποτύχει και πάλι, για να ξαναδώσει εξετάσεις θα
πρέπει να παρακολουθήσει το μάθημα από την αρχή
όταν αυτό ξαναπροσφερθεί.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής κάποιας δι-
άλεξης προβλέπεται η αναπλήρωσή της. Ο/Η διδάσκων/
ουσα ενημερώνει τους/τις φοιτητές/τριες για την ημερο-
μηνία και την ώρα αναπλήρωσης μέσω e-class ή e-mail.

8.3 Αν ο/η φοιτητής/τρια έχει εξαιρεθεί από κάποια
υποχρεωτικά μαθήματα επειδή έχει πάρει ισοδύναμα
πριν από την εγγραφή του στο ΔΠΜΣ, τότε υποχρεούται
να τα αντικαταστήσει με αντίστοιχα μαθήματα επιλογής,
έτσι ώστε να συμπληρώσει τις πιστωτικές μονάδες που
απαιτούνται για την απόκτηση του Διπλώματος Μετα-
πτυχιακών Σπουδών.

8.4 Οι φοιτητές πρέπει να αποφασίζουν και να δηλώ-
νουν εγκαίρως τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν,
σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων που
ανακοινώνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Κάθε δηλω-
μένο μάθημα θα συμπεριλαμβάνεται στην αναλυτική
βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας είτε με τον βαθμό
που πήρε σε αυτό είτε με την ένδειξη «δεν προσήλθε»,
στην περίπτωση που δεν συμμετείχε στις εξετάσεις. Στο
τέλος κάθε μαθήματος, ο βαθμός μπορεί να στηριχτεί σε
γραφτές ή προφορικές εξετάσεις, σε εκπόνηση εργασιών
κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ενδιάμεσες εξετάσεις
προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές
ασκήσεις ή και συνδυασμό των παραπάνω κατά την
κρίση του διδάσκοντα. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται
από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά
τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως
μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το
αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην
κλίμακα 1-10 (ολόκληροι ή μισοί αριθμοί, λχ 7.0, 8.5 κοκ)
με βάση επιτυχίας το 5. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων
ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται
στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ μέσα σε τέσσερις (4) εβδο-
μάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε
περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση
του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευ-
θυντής/ντρια του ΔΠΜΣ ενημερώνει σχετικά την ΕΠΣ.

8.5 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων
κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/
τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα

(και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις)
μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των
ωρών του μαθήματος. Αυτό αντιστοιχεί σε δύο (2) 3ωρες
απουσίες σε κάθε μάθημα. Σε αντίθετη περίπτωση, ο με-
ταπτυχιακός φοιτητής/τρια καλείται να παρακολουθήσει
εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος,
εφόσον αυτό προσφέρεται.

8.6 Σε περίπτωση υπέρβασης απουσιών λόγω εξαιρετι-
κών συνθηκών/περιστάσεων, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί
να κάνει αιτιολογημένο αίτημα στην ΕΠΣ να εξαιρεθεί
από τον παραπάνω κανόνα.

8.7 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από
τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδι-
κασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.8 Το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών
ασκήσεων, εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθ-
μό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα
ξεχωριστά, από τον/την διδάσκοντα/ουσα.

8.9 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθη-
κών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται
να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης,
όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων
με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθε-
ση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της
αξιολόγησης.

8.10 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι
για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και
ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της
Ε.Π.Σ και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και
λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας
Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.11 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επι-
λοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα,
ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/
ουσας και έγκριση της ΕΠΣ.

8.12 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με
επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2)
χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά
παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Επιτροπής Προ-
γράμματος Σπουδών συντάσσεται σχετικό πρακτικό και
καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική,
πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.13 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπου-
δών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μά-
θημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται
με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθ-
μός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος
αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας
αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού
του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε
μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών
μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα
των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των
πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση
του τίτλου. Ο βαθμός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής
Εργασίας συνυπολογίζεται ως μάθημα 24 πιστωτικών
μονάδων. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακό-
λουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

ΒΜκ = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜκ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να ολοκληρώσει επιστυχώς το πρόγραμμα και να συγκεντρώσει 120 πιστωτικές μονάδες, σύμφωνα με όσα ορίζει ο παρών κανονισμός.

8.14 Μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του προγράμματος και των προϋποθέσεων για τη λήψη πτυχίου, υποβάλλεται αίτηση ορκωμοσίας. Υπάρχουν δυο περίοδοι ορκωμοσίας κάθε ακαδημαϊκό έτος, τον Δεκέμβριο και τον Ιούνιο, και οι ακριβείς ημερομηνίες ορίζονται από την ΕΠΣ. Η ΕΠΣ δύναται να αποφασίσει τη διεξαγωγή έκτακτης επιπλέον ορκωμοσίας μέσα στο έτος, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο.

8.15 Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής, κατά την διάρκεια των σπουδών του, έχει περατώσει επιτυχώς μαθήματα που συγκεντρώνουν πάνω από 120 ECTS, κατά την αίτηση ορκωμοσίας του, δηλώνει ποιο ή ποια μαθήματα εξαιρεί από τον υπολογισμό του μέσου όρου για τον βαθμό πτυχίου. Δεν μπορούν να εξαιρεθούν υποχρεωτικά μαθήματα ή μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά.

8.16 Οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να συμπληρωθούν έως το ανώτατο χρόνο σπουδών όπως αυτός αναφέρεται στην παρ. 5.3 του παρόντος Κανονισμού Σπουδών. Σε περίπτωση αδυναμίας ολοκλήρωσης των σπουδών μέσα στο προβλεπόμενο διάστημα χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης μαθημάτων με αναλυτική βαθμολογία και λήγει αυτοδικαίως η φοίτηση στο ΔΠΜΣ (σύμφωνα και με την παρ. 5.8 του παρόντος κανονισμού).

Άρθρο 9

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1. Πριν από το τέλος του Β' εξαμήνου ανακοινώνεται μια λίστα με θέματα - θεματικά πεδία διπλωματικών εργασιών. Η λίστα αυτή διαμορφώνεται από τους διδάσκοντες και συνεργάτες του ΔΠΜΣ και εγκρίνεται από την ΕΠΣ. Οι φοιτητές/τριες, που έχουν αποφασίσει να εκπονήσουν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ), επιλέγουν ως θέμα της διπλωματικής τους είτε κάποιο θέμα από τη λίστα αυτή, είτε κάποιο άλλο θέμα που έχει διαμορφωθεί σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα. Το αντικείμενο της ΜΔΕ πρέπει να σχετίζεται σαφώς και αιτιολογημένα με τα πεδία μελέτης του ΔΠΜΣ.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

9.3 Πριν τις αρχές του Δ' εξαμήνου και εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς την «Διπλωματική Α», οι φοιτητές/τριες πλήρους φοίτησης υποβάλλουν αίτηση προς την ΕΠΣ με την δήλωση του θέματος διπλωματικής. Για τους φοιτητές μερικής φοίτησης αυτό συμβαίνει πριν τις αρχές του ΣΤ' εξαμήνου, σε ημερομηνίες που ανακοινών-

ονται από τη γραμματεία του ΔΠΜΣ.

Στην αίτηση του/της υποψηφίου/ας αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της ΜΔΕ, ο/η επιβλέπων/ουσα, επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας και αναφέρεται το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα (έως 500 λέξεις).

Η ΕΠΣ ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της ΜΔΕ μπορεί να είναι η αγγλική ή η ελληνική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς την ΕΠΣ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της ΜΔΕ ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΣΕΙ), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το ΔΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου ΑΕΙ,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της ΕΠΣ δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη ΜΔΕ και σε μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

9.6 Η ΕΠΣ μεριμνά για την εύλογη κατανομή του φόρτου επίβλεψης των ΜΔΕ των φοιτητών σε επιβλέποντα μέλη ΔΕΠ ή/και ΕΔΙΠ. Κάθε μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη μέχρι τριών ΜΔΕ, ως κύριος επιβλέπων/ουσα.

9.7 Οι δηλώσεις ΜΔΕ για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης γίνονται στις αρχές του Δ' εξαμήνου σπουδών τους, μαζί με τις δηλώσεις μαθημάτων, σε ημερομηνίες που ορίζονται από την ΕΠΣ και αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Οι φοιτητές μερικής φοίτησης μπορούν να κάνουν την δήλωση της ΜΔΕ μέχρι τις αρχές του δού εξαμήνου σπουδών τους.

9.8 Οι φοιτητές σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή τους, καταθέτουν στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ Έκθεση Προόδου, κάθε 3 μήνες από την έναρξη μέχρι την ολοκλήρωση της Διπλωματικής Β, και σε ημερομηνίες

που ορίζονται από την ΕΠΣ και αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας του ΔΠΜΣ.

9.9 Οι ΜΔΕ εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.10 Εφόσον η ΜΔΕ περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα. Για να εγκριθεί η ΜΔΕ ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η Εξεταστική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εξέταση και τη βαθμολόγηση της ΜΔΕ.

9.11 Ως προϋπόθεση για την ορκωμοσία, η ΜΔΕ πρέπει να παρουσιαστεί δημόσια, σε ημερομηνία, ώρα και τόπο που θα ανακοινωθεί από τη γραμματεία του ΔΠΜΣ μετά από συνεννόηση του/της φοιτητή/τριας με τα μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Τρεις εβδομάδες πριν τις παρουσιάσεις, οι φοιτητές παραδίδουν τη ΜΔΕ στην Εξεταστική Επιτροπή για έγκριση παρουσίασης. Δεν επιτρέπεται παρουσίαση ημιτελών εργασιών ή εργασιών με ουσιώδεις ελλείψεις. Στην περίπτωση έγκρισης από την Εξεταστική Επιτροπή, κατατίθεται στη Γραμματεία από τον Επιβλέποντα Καθηγητή δήλωση παρουσίασης της ΜΔΕ, μία εβδομάδα πριν από την παρουσίαση.

Αν μια ΜΔΕ δεν εγκριθεί για παρουσίαση, τότε ο φοιτητής πρέπει να καταθέσει, εφόσον χρειάζεται, αίτηση παράτασης συνοδευόμενη από σχέδιο ολοκλήρωσης της εργασίας με τη συγκατάθεση του Επιβλέποντα Καθηγητή. Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί για δεύτερη φορά από την Εξεταστική Επιτροπή, τότε η περίπτωση εξετάζεται από την ΕΠΣ για να διαπιστωθεί αν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης του προγράμματος (οπότε εφαρμόζεται η παρ. 5.8).

9.12 Σε περίπτωση που η ΜΔΕ χρήζει διορθώσεων, η τριμελής εξεταστική επιτροπή ενημερώνει γραπτώς τον/την φοιτητή/τρια. Το τελικό κείμενο πρέπει να κατατεθεί στην γραμματεία του μεταπτυχιακού στο διάστημα ενός μήνα από την παρουσίαση της ΜΔΕ.

9.13 Σε περίπτωση έγκρισης μίας ΜΔΕ, αυτή βαθμολογείται από τη Εξεταστική Επιτροπή στην κλίμακα 1-10 (ολόκληροι ή μισοί αριθμοί, λχ 7.0, 8.5 κοκ). Η βαθμολογία της ΜΔΕ προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των μελών της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.14 Το εξώφυλλο της ΜΔΕ και η σελίδα υπογραφών ακολουθούν το μορφότυπο του ΔΠΜΣ που διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Προγράμματος.

9.15 Μετά την παρουσίαση και τη διόρθωση της ΜΔΕ ο επιβλέπων καθηγητής καταθέτει τη γραπτή έγκριση και τη βαθμολόγηση από την Εξεταστική Επιτροπή στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ.

Άρθρο 10

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσαρμοστικότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΔΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΔΠΜΣ κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το ΔΠΜΣ, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α' εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς τη ΕΠΣ, και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

10.8 Το ΔΠΜΣ μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.9 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του ΕΚΠΑ δύνανται να εγγραφούν σε (Δ)ΠΜΣ του ιδίου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.10 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ.

10.11 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 16.2).

10.12 Κάθε επίσημη επικοινωνία μεταξύ Φοιτητών, Γραμματείας, Συμβούλου Καθηγητή και Εξεταστικής Επιτροπής διενεργείται ηλεκτρονικά και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του φακέλου του φοιτητή.

10.13 Οι φοιτητές είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των προθεσμιών που τους αφορούν, για την έγκαιρη υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων κ.λπ., καθώς και για την έγκαιρη συγκέντρωση των απαιτούμενων εγκρίσεων και δικαιολογητικών.

10.14 Οι φοιτητές δύνανται να καταθέτουν στη γραμματεία του ΔΠΜΣ αιτήματα και θέματα σχετικά με τη φοίτησή τους στο ΔΠΜΣ, προς συζήτηση ή/και έγκριση από την ΕΠΣ.

10.15 Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής είναι υπεύθυνα για την υποστήριξη και την παροχή συστάσεων και υποδείξεων επί της διπλωματικής εργασίας των φοιτητών, οι οποίες παρέχονται πριν από την παρουσίαση και επί του τελικού κειμένου που υποβάλλεται μετά από την παρουσίαση αυτής. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν τις υποδεικνυόμενες διορθώσεις μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.

10.16 Η λογοκλοπή αποτελεί σημαντικό ακαδημαϊκό παράπτωμα και δεν γίνεται ανεκτή σε καμία πτυχή του ΔΠΜΣ. Φοιτητής που αντιγράφει στις εξετάσεις ή καταθέτει εργασία που περιέχει αποσπάσματα από πηγές χωρίς αυτές να αναφέρονται ρητά, απορρίπτεται αυτόματως από το μάθημα, ενώ σε περιπτώσεις ιδιαίτερης σοβαρότητας ή επανειλημμένου παραπτώματος, η υπόθεση παραπέμπεται στην ΕΠΣ.

10.17 Η ΕΠΣ είναι αρμόδια για την επίλυση κάθε ζητήματος διοίκησης, διδασκαλίας και φοίτησης του ΔΠΜΣ, για τη συμμετοχή διδασκόντων στο πρόγραμμα, για την αξιολόγηση των μαθημάτων, για τη συνέχιση και ολοκλήρωση ή όχι των σπουδών των φοιτητών, καθώς και για την εξέταση περιπτώσεων πειθαρχικών παραπτωμάτων, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε διαγραφή του φοιτητή από το ΔΠΜΣ.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες, που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο (Δ)ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο (Δ)ΠΜΣ ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας

επιλογής των φοιτητών/τριών των (Δ)ΠΜΣ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε (Δ)ΠΜΣ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση της Σχολής/του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε (Δ)ΠΜΣ του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

12.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του ΔΠΜΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια των συνεργαζόμενων τμημάτων.

12.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, η οποία στελεχώνεται από την/τον γραμματέα του Εργαστηρίου Γνωσιακής Επιστήμης στο Τμήμα ΙΦΕ και βρίσκεται υπό την επιστολή της Γραμματείας του Τμήματος.

12.3 Η ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» υπάγεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος ΙΦΕ. Στην ηλεκτρονική σελίδα υπάρχουν πληροφορίες για την νομοθεσία που διέπει τα Π.Μ.Σ., τους κανονισμούς σπουδών του ΔΠΜΣ, ανακοινώσεις, μαθήματα, διδάσκοντες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

12.4 Η χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

- α) Τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ),
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, και
- ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

12.5 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ.

12.6 Η διαχείριση των πόρων των ΔΠΜΣ του ΑΕΙ πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του ΕΚΠΑ.

12.7 Οι πόροι των (Δ)ΠΜΣ κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον ΕΛΚΕ. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του ΕΛΚΕ για την οικονομική διαχείριση των (Δ)ΠΜΣ. Όταν τα έσοδα του ΔΠΜΣ προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ ΕΛΚΕ που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του ΔΠΜΣ διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του προγράμματος.

12.8 Για τη συμμετοχή τους στο ΔΠΜΣ «Γνωσιακή Επιστήμη» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 3.200 ευρώ συνολικά για την προβλεπόμενη/ελάχιστη διάρκεια σπουδών. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, με την εγγραφή στα μαθήματα του εξαμήνου. Οι φοιτητές πλήρους φοίτησης καταβάλλουν εξαμηνιαία το ποσό των 800 ευρώ και οι φοιτητές μερικούς φοίτησης το ποσό των 600 ευρώ στο πρώτο έτος εξαμηνιαία και 500 ευρώ στο δεύτερο και τρίτο έτος αντίστοιχα. Σε περίπτωση παράτασης φοίτησης σπουδών πέραν του ενός επιπλέον εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να καταβάλλουν συμπληρωματικά διδάκτρα σύμφωνα με τις παραγράφους 5.4 και 5.5 του παρόντος κανονισμού.

12.9 Σε εξαιρετικές περιπτώσεις τεκμηριωμένης οικονομικής δυσχέρειας, μετά από έγκαιρη και αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή, η ΕΠΣ μπορεί να εγκρίνει μικρή παράταση (που δεν μπορεί να υπερβαίνει τη λήξη της διδακτικής περιόδου του εξαμήνου) στην αποπληρωμή μέρους των διδάκτρων (όχι περισσότερο από 50% του ποσού που αναλογεί στο συγκεκριμένο εξάμηνο). Δεν επιτρέπεται συμμετοχή σε εξετάσεις ή κατάθεση βαθμολογίας χωρίς να έχουν προηγουμένως εξοφληθεί τα διδάκτρα του εξαμήνου.

12.10 Διδάκτρα δεν επιστρέφονται σε καμία περίπτωση, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων μη προβλέψιμης ανωτέρας βίας.

Άρθρο 13

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΔΠΜΣ

13.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκ-

παιδευτικού Ιδρύματος (ΑΣΕΙ), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αφού το ΔΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου ΑΕΙ,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) ενταταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ.

13.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύναται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του ΔΠΜΣ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους ΔΕΠ δύναται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το ΔΠΜΣ, εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

13.3 Με απόφαση της Συνέλευσης δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του ΔΠΜΣ.

13.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της ΕΠΣ. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

13.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

13.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή

αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το ΔΠΜΣ, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 14
ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

14.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τη συμπλήρωση των υποχρεώσεων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ όπως αυτά περιγράφονται στα προηγούμενα άρθρα. Η ΕΠΣ διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το ΔΜΣ.

14.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

14.3 Το ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

14.4 Ο τύπος του ΔΜΣ ανά είδος (Δ)ΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του ΕΚΠΑ και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

14.5 Στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Γνωσιακή Επιστήμη». Οι φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 15
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

15.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η κατομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ και σε χώρο του Τμήματος ΙΦΕ, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του ΔΠΜΣ., του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

15.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτιρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

15.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ΔΠΜΣ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ εξαίρεση από την υποχρέωση κατομολόγησης

(απαλλαγή από ορκωμοσία). Η εξαίρεση από την υποχρέωση κατομολόγησης εγκρίνεται από την ΕΠΣ και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

Άρθρο 16
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΠΜΣ

16.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το ΔΠΜΣ αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε (Δ)ΠΜΣ, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το ΔΠΜΣ κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

16.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των (Δ)ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του (Δ)ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του (Δ)ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των (Δ)ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΔΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ.

Άρθρο 17
ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Το ΔΠΜΣ θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 18
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του ΔΠΜΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
Υποχρεωτικά Μαθήματα

	Μάθημα	Εξάμηνο
1.	Γνωσιακή επιστήμη	A
2.	Γνωστική ψυχολογία	A
3.	Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες	A
4.	Εισαγωγή στον προγραμματισμό - MATLAB	A
5.	Μεθοδολογία Έρευνας	A
6.	Στατιστική	B
7.	Philosophy of Mind	B
8.	Θεωρητική γλωσσολογία	B

Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα

	Μάθημα	Εξάμηνο
1.	Οπτική αντίληψη και ψυχολογία	B
2.	Νευροβιολογία νόησης και συμπεριφοράς	B
3.	Ψυχολογία της Νόησης	B
4.	Λήψη Αντιληπτικών Αποφάσεων	Γ
5.	Οπτική αντίληψη και νευροεπιστήμη	Γ
6.	Φιλοσοφία Γνωσιακής Επιστήμης	Γ

Κύρια Μαθήματα Επιλογής*

Μάθημα	Εξάμηνο
Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία	B ή Γ
Εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη: αναπαράσταση γνώσης	B ή Δ
Ψυχολογία Μάθησης	B ή Δ
Γλωσσική κατάρκτηση (προπτυχιακό)	B ή Δ
Σημασιολογία και γλωσσική ανάπτυξη (νέο μεταπτυχιακό)	B ή Δ
Σύνταξη A (προπτυχιακό)	B ή Δ
Υπολογιστική γλωσσολογία	B ή Δ
Μηχανική μάθηση	B ή Δ
Ειδικά Θέματα Νευροεπιστήμης	Γ
Πολύπλοκα κοινωνικά συστήματα	Γ
Νόηση και Μάθηση υπό το πρίσμα της Εννοιολογικής Αλλαγής	Γ

Εγκέφαλος και συμπεριφορά στον ψηφιακό κόσμο	Γ
Νευρογλωσσολογία ψυχολογολογία	Γ
Φωνητική φωνολογία	Γ
Προηγμένη τεχνητή νοημοσύνη	Γ
Τεχνολογίες γνώσεων	Γ
Διαδραστικά Συστήματα	Γ
Ειδικά Θέματα στη Γνωσιακή Επιστήμη	Γ ή Δ
Εγκέφαλος και Συνείδηση	Δ
Γνωσιακή Μοντελοποίηση και Υπολογιστική Νευροεπιστήμη	Δ
Θέματα Μοντελοποίησης και Υπολογιστικής Νευροεπιστήμης	Δ
Εφαρμογές MATLAB	Δ
Εφαρμογές Γνωσιακής Επιστήμης στην Εκπαίδευση	Δ
Φιλοσοφία Αντίληψης	Δ

Ελεύθερα Μαθήματα Επιλογής*

Μάθημα	Εξάμηνο
Ο 'Δομισμός' και ο 'Μεταδομισμός' ως Επιστημολογική Προσέγγιση στις Κοινωνικές Επιστήμες και τις Επιστήμες του Ανθρώπου	Β ή Δ
Ορθολογική Επιλογή και Λήψη Αποφάσεων	Β ή Δ
Επιστήμες και φιλοσοφία στον 20ο αιώνα	Γ
Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας	Β ή Δ

* Η προσφορά των μαθημάτων επιλογής είναι ενδεικτική και εξαρτάται από την διαθεσιμότητα των διδασκόντων κατά την διάρκεια της διετίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Περιγραφές Μαθημάτων

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Γνωσιακή Επιστήμη

Στόχοι του μαθήματος είναι η εξοικείωση με θεμελιώδεις έννοιες και προβληματισμούς της γνωσιακής επιστήμης, η κατανόηση του διεπιστημονικού χαρακτήρα της και της σημασίας του μεθοδολογικού πλουραλισμού, η γνωριμία με τους επιμέρους κλάδους που την απαρτίζουν και τα ιδιαίτερα στοιχεία καθενός, καθώς και η πρώτη επαφή με ορισμένες ερευνητικές μεθόδους.

Γνωσιακή επιστήμη καλείται η διεπιστημονική μελέτη των νοητικών ή γνωσιακών φαινομένων και διαδικασιών. Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα δίνεται μια γενική εικόνα των κυριότερων θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων στη μελέτη αυτή. Με βάση τη θεμελιώδη παραδοχή ότι ο νους είναι μια μηχανή, παρουσιάζεται το εύρος των υπό μελέτη φαινομένων (απόφαση, μάθηση, αντίληψη κ.λπ.) και εξετάζονται συγκριτικά οι τρεις προσεγγίσεις στο θέμα που αντιστοιχούν σε διαφορετικά είδη μηχανής (συμβολική, συνδυαστική και δυναμική). Παρουσιάζονται επίσης νεότερες ενσώματες και εντοπισμένες προσεγγίσεις καθώς και διάφορες αναδυόμενες τάσεις στη γνωσιακή επιστήμη.

Γνωστική Ψυχολογία

Το μάθημα είναι εισαγωγικό στη Γνωστική Ψυχολογία. Γνωστική Ψυχολογία είναι η επιστημονική μελέτη των νοητικών διεργασιών για τη λειτουργία του νου. Θα γίνει μία συστηματική παρουσίαση των σύγχρονων θεωριών της γνωστικής ψυχολογίας (θεωρίες επεξεργασίας πληροφοριών και πυρηνικές θεωρίες) και των ερευνητικών μεθόδων που εφαρμόζονται στη γνωστική ψυχολογία. Θα παρουσιαστούν οι βασικές γνωστικές λειτουργίες (αντίληψη, μνήμη, και προσοχή) και θα συζητηθούν διάφορες προσεγγίσεις για τη γνώση και τη δημιουργία αναπαραστάσεων. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν μία σημαντική γνώση για το αντικείμενο της Γνωστικής Ψυχολογίας, το πώς απαντά σε ερωτήματα που αφορούν τη λειτουργία του νου και τι μένει να απαντηθεί ακόμη.

Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση βασικών γνώσεων για την ανατομία και φυσιολογία του νευρικού συστήματος, με έμφαση στο κεντρικό νευρικό σύστημα και συγκεκριμένα στον εγκέφαλο. Θα περιγραφούν οι βασικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται (ανατομικές, ηλεκτροφυσιολογικές, απεικονιστικές, μοριακές) καθώς και τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί της κάθε μιας. Θα

καλυφθούν οι περισσότερες βασικές έννοιες και θεματικές ενότητες στον χώρο των Νευροεπιστημών, όπως:

1. Από τον μεμονωμένο νευρώνα στα εγκεφαλικά δίκτυα: ηλεκτροχημική βάση νευρωνικής δραστηριότητας, συναπτική λειτουργία, διέγερση και αναστολή, δικτυακή δραστηριότητα σε μικρο-, μεσο- και μακρο- επίπεδο.

2. Σχέση δομής και λειτουργίας, εντοπισμός λειτουργιών στον εγκέφαλο και κατανομημένη επεξεργασία, ρόλος συγκεκριμένων περιοχών στην νόηση και την συμπεριφορά.

3. Αισθητηριακά συστήματα: γενικές αρχές και χαρακτηριστικά οργάνωσης, οπτικό σύστημα, ακουστικό σύστημα, πολυαισθητηριακά συστήματα.

4. Ανάπτυξη νευρικού συστήματος, πλαστικότητα, ο ρόλος των πρώιμων εμπειριών, γήρανση.

Σε κάθε ενότητα θα δίνεται έμφαση: (α) στην εξέλιξη των εννοιών και στο πως η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών αλλάζει το τρόπο που πραγματοποιείται η έρευνα στο κάθε πεδίο, (β) πως η δυσλειτουργία βασικών χαρακτηριστικών και λειτουργιών οδηγεί σε παθολογικές καταστάσεις, όπως επιληψία, πολλαπλή σκλήρυνση, νευροαπτυξιακές και νευροεκφυλιστικές παθήσεις. Το μάθημα αυτό θα αποτελέσει τη βάση για τα μαθήματα επιλογής: Νευροβιολογία Νόησης και Συμπεριφοράς, Εγκέφαλος και Συνείδηση και Θέματα Κυτταρικής Νευροεπιστήμης. Το μάθημα θα περιλαμβάνει επίσης μια πρώτη επαφή/εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το εργαστήριο Γνωσιακής Επιστήμης.

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται με γραπτές εξετάσεις καθώς και με παράδοση εργασιών κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Εισαγωγή στο Προγραμματισμό - MATLAB

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες και αρχές του προγραμματισμού: αλγόριθμοι, κανόνες, σημαίες, λούπες, συναρτήσεις, πίνακες δεδομένων, είδη μεταβλητών, επεξεργασία δεδομένων, εισροές -εκροές κ.λπ. Για το λόγο αυτό θα χρησιμοποιηθεί το λογισμικό MATLAB, το οποίο είναι ένα ευρέως διαδεδομένο λογισμικό και χρησιμοποιείται ευρέως και στο χώρο των επιστημών του εγκεφάλου και του νου. Δεν απαιτείται προηγούμενη γνώση προγραμματισμού για το μάθημα, στα πλαίσια του οποίου οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια αίσθηση για το πώς γίνεται αυτός μέσα από μία προσιτή αλλά ικανότατη γλώσσα προγραμματισμού.

Μεθοδολογία Έρευνας

1. Εισαγωγή, τι θα είναι το μάθημα (μεθοδολογία επιμέρους επιστημών), ιστορία μεθοδολογίας (competing research paradigms, πως έχει αλλάξει η πειραματική διαδικασία στις μέρες μας, ανάγκη ethical approval (details on specific procedure in later courses). Πως θα αξιολογηθεί το μάθημα

2. Ανάγνωση ερευνητικών άρθρων και άρθρων επισκόπησης: εξήγηση δομής των δυο τύπων άρθρων, παραδείγματα

3. Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών: What are Research Questions? What are the testable hypotheses? How do they relate to the literature review and

methodology? Defining the literature; Creating the boundaries of the review; Identifying, analyzing and synthesizing the literature (Tips and tricks of the trade for handling concepts and themes; How to structure your literature review; Ways to amplify students' critical voice) - ζήτημα και έλεγχος λογοκλοπής (e.g. Turnitin) κ.λπ.

4. Εργαλεία βιβλιογραφίας και τρόπος συγγραφής εργασιών και άρθρων - AI as a tool vs as a proxy; ζήτημα και έλεγχος λογοκλοπής (e.g. Turnitin)

5. Γενικές μεθοδολογίες έρευνας (surveys, case studies, έρευνες συσχέτισης, κ.λπ.): Research Design

· Sampling Strategy

· Data Collection Strategy

· Data Collection Instrument (Tool)

6. Μεθοδολογία ψυχολογίας

7. Μεθοδολογία psychophysics

8. Εργαστήριο γνωσιακής

9. Μεθοδολογία Νευροεπιστήμης

10. Τρόπος παρουσιάσεων και poster

11. Μεθοδολογία TN

12. Συγγραφή research proposal

Στατιστική

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με την στατιστική ανάλυση δεδομένων. Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει:

· Στην εισαγωγή των φοιτητών στις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούνται στις κοινωνικές και γνωσιακές επιστήμες σήμερα,

· στην κατανόηση βασικών προαπαιτούμενων εννοιών (από τη Θεωρία Πιθανοτήτων) και των σημαντικότερων στατιστικών τεχνικών και κριτηρίων για την περιγραφή και την επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων,

· στην εξοικείωση των φοιτητών με σχετικό λογισμικό (π.χ. MATLAB, IBM SPSS, R), και στην εφαρμογή των αντίστοιχων εννοιών και τεχνικών.

Το μάθημα έχει οργανωθεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει τη δυνατότητα εφαρμογής στην πράξη τις έννοιες και τις τεχνικές που θα διδαχτούν μέσα από διαλέξεις, εργασίες και εργαστηριακές ασκήσεις. Παράλληλα, μέσα από τον δικτυακό τόπο υποστηρίζεται η μαθησιακή διαδικασία με την παρουσίαση του μαθησιακού υλικού και διαφόρων πληροφοριών, καθώς και την επικοινωνία μεταξύ των φοιτητών και των διδασκόντων.

Philosophy of Mind

So much happens in our minds! We perceive our environment, we think about things, we have emotions, we have dreams, hopes, beliefs... But what are all of these? How do they come about, and what makes them the way that they are? The success of brain science and cognitive science suggest that they are strongly connected to brain states and processes, but what exactly is this connection? Are the mental states and processes merely brain states or processes? Or perhaps some sort of computation that runs on the brain as its hardware, as the advancement of computers, and especially artificial intelligence, may

suggest? Or does the mind involve something over and above the material brain, something that makes us who we are and could, for example, remain once the body is no longer alive? If so, what might that be? And how should we go about searching for it? Do non-human animals have minds, and if so, to what extent is it similar to the human mind and in what way do they differ? Can inanimate things like computers think? The success of AI systems of Large Language Models raises further questions about the nature of thought and language: How is it that certain noises or marks that people or computers make can be about something else? How does language "hook onto" the world? What is the nature of meaning? How is thought connected to reality? Philosophical tradition and contemporary philosophy and science offer a variety of answers to these questions. The course will introduce students to these ideas, focusing on prominent conceptual tools and theories in contemporary analytic philosophy and in view of the achievements of contemporary science.

Θεωρητική Γλωσσολογία

Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστούν ζητήματα όπως, τα γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας, η σχέση γλώσσας και ομιλίας και ο βιολογικός χαρακτήρας της γλώσσας (απόκτηση της γλώσσας, εγκεφαλικές βάσεις της γλώσσας). Επιπλέον, θα συζητηθούν τα βασικά χαρακτηριστικά των επίπεδων ανάλυσης της γλώσσας: Φωνητική (οι ήχοι της γλώσσας και η κατηγοριοποίησή τους), Φωνολογία (οι σχέσεις και η οργάνωση των φθόγγων σε ένα συγκεκριμένο γλωσσικό σύστημα), Μορφολογία (η εσωτερική δομή της λέξης και οι μηχανισμοί σχηματισμού λέξεων), Σύνταξη (οι τρόποι και κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι λέξεις συνδυάζονται σε μεγαλύτερες ενότητες όπως, φράσεις και προτάσεις), Σημασιολογία (η εννοιολογική πλευρά της γλώσσας, τα σημασιολογικά χαρακτηριστικά και οι σημασιολογικές σχέσεις), Πραγματολογία (η χρήση της γλώσσας και οι κανόνες επικοινωνίας).

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οπτική Αντίληψη και Ψυχολογία

Στόχος του μαθήματος είναι να φέρει τους φοιτητές σε επαφή με την μελέτη της αισθητηριακής αντίληψης από τη πλευρά της πειραματικής/γνωστικής ψυχολογίας. Θα γίνει μια ιστορική αναδρομή της Ψυχοφυσικής με αναφορά στα διάφορα μεθοδολογικά εργαλεία που μας προσφέρει αυτή για τη μελέτη της αντίληψης, έως και σήμερα. Τα περισσότερα παραδείγματα θα είναι σχετικά με τη λειτουργία της όρασης. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με βασικές έννοιες του χώρου όπως το αντιληπτικό κατώφλι, η προσαρμογή του αντιληπτικού συστήματος, το αντιληπτικό μετέικασμα, η λειτουργία της προσοχής, η συνειδητότητα των αντιληπτικών φαινομένων, καθώς και παραδείγματα αντιληπτικών πλανών. Για μια πιο ρεαλιστική εξοικείωση με την ενεργό έρευνα, το πώς δηλαδή σχεδιάζονται, εκτελούνται και αναλύονται επιστημονικά πειράματα

στο χώρο αυτό, το μάθημα θα περιλαμβάνει στην ύλη του την παρουσίαση και συζήτηση επιστημονικών δημοσιεύσεων στην τάξη.

Νευροβιολογία Νόησης και Συμπεριφοράς

Στόχοι:

- i. Κατανόηση των βασικών παραδοχών από τις οποίες απορρέει η μελέτη της νευροβιολογίας νοητικών φαινομένων, και των διαφορετικών επίπεδων περιγραφής και ανάλυσης εγκεφαλικών και νοητικών φαινομένων.
- ii. Εξοικείωση φοιτητών με τους τρόπους μελέτης νοητικών φαινομένων σε νευροβιολογικό επίπεδο, σε ανθρώπους και ζωικά μοντέλα.
- iii. Παρουσίαση επιλεγμένων μελετών συγκεκριμένων γνωσιακών λειτουργιών (λ.χ. μνήμη, μάθηση, προσοχή, κοινωνική συμπεριφορά) και των παραγόντων που τις επηρεάζουν.
- iv. Απόκτηση κριτικής σκέψης πάνω στην μεθοδολογία της πειραματικής νευροεπιστήμης και απόπειρες μορφοποίησης ερευνητικών προτάσεων πάνω σε θέματα νευροβιολογίας της συμπεριφοράς.

Περιγραφή/περιεχόμενο:

Το μάθημα θα είναι σε μορφή διαλέξεων και παρουσιάσεων ερευνητικών άρθρων, με εκτενείς συζητήσεις. Θα καλυφθούν βασικές έννοιες όπως μνήμη και μάθηση, προσοχή και εκτελεστικές λειτουργίες, αντίληψη και συνείδηση, ύπνος και νύχηση από την σκοπιά της νευροβιολογίας. Θα παρουσιαστούν μελέτες νευρολογικών και ψυχιατρικών παθήσεων (λ.χ. επιληψία, αυτισμός, ελλειμματική προσοχή, κ.λπ.) όπου παρατηρείται επιλεκτική έκπτωση συγκεκριμένων νοητικών φαινομένων και παράλληλων μεταβολών σε δομή και λειτουργία του εγκεφάλου. Θα συζητηθεί η σύμπραξη γενετικής προδιάθεσης και περιβάλλοντος στην ανάπτυξη του εγκεφάλου και ο ρόλος των πρώιμων εμπειριών στην διαμόρφωση εγκεφαλικών δικτύων και των προτύπων συμπεριφοράς. Θα διατυπωθούν τα κεντρικά ερωτήματα και η μέθοδοι με τις οποίες μπορεί το καθένα να μελετηθεί.

Ψυχολογία της Νόησης

Στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε με ειδικά θέματα της ψυχολογίας της νόησης. Θα γίνει μία συστηματική εξέταση των θεωριών της ψυχολογίας που ασχολούνται με την κατανόηση των διαδικασιών της σκέψης, της λύσης προβλημάτων και της λήψης αποφάσεων. Θα παρουσιαστούν οι διάφορες απόψεις για το σχηματισμό των εννοιών και κατηγοριών. Θα συζητηθεί η ανάπτυξη και η χρήση του παραγωγικού και επαγωγικού συλλογισμού και θα εξεταστεί το ερώτημα αν υπάρχει ορθολογικότητα στην ανθρώπινη σκέψη και ποια είναι η σχέση ανάμεσα στη λογική και στην ψυχολογία της νόησης. Θα συζητηθεί ο ρόλος του πολιτισμού και των συγκινήσεων στη διαμόρφωση της νόησης και θα παρουσιαστεί η ανάπτυξη της κοινωνικής νόησης. Τέλος θα συζητηθεί η ανάπτυξη ακαδημαϊκών δεξιοτήτων σε τομείς όπως τα μαθηματικά, η ανάγνωση και η συγγραφή κειμένου.

Λήψη Αντιληπτικών Αποφάσεων

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να έρθουν σε επαφή με το σύγχρονο κλάδο επιστημονικής έρευνας της λήψης αντιληπτικών αποφάσεων και να κατανοήσουν βασικές και προχωρημένες έννοιες σχετικές με το σχηματισμό αποφάσεων σε ανθρώπους και ζώα σε καταστάσεις μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος παρουσία θορύβου και αβεβαιότητας. Επίσης, στόχος είναι να μελετήσουν κριτικά την υφιστάμενη έρευνα και να αναρωτηθούν σχετικά με τα σύγχρονα ζητήματα και τη σημασία τους στην κατανόηση των αντίστοιχων νοητικών διεργασιών και νευρωνικών μηχανισμών. Κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, οι φοιτητές θα γνωρίσουν ένα ευρύ σύνολο πειραματικών παραδειγμάτων και θεωρητικών αναλύσεων που αποτελούν σημαντικά εργαλεία στη Γνωσιακή Επιστήμη.

Ενδεικτικές Ενότητες:

Παρουσίαση και εμπέδωση βασικών και προαπαιτούμενων εννοιών σχετικών με τη λήψη αντιληπτικών αποφάσεων: Θεωρία Ανίχνευσης Σήματος (Signal Detection Theory) - κριτήρια, ακρίβεια, Ψυχομετρική Συνάρτηση και ευαισθησία - προκατάληψη (sensitivity-bias). Επεξεργασία αισθητηριακών σημάτων και αναπαράστασή τους.

Αντιληπτικές αποφάσεις και χρονική απόκριση. Accuracy - Reaction Time tradeoff. Πειραματικά παραδείγματα.

Βασικά μοντέλα αντιληπτικών αποφάσεων με τις παραλλαγές τους (Drift Diffusion Model, Leaky Accumulator, κ.λπ.). Προσομοιώσεις και ανάλυση στοχαστικών διαδικασιών.

Εξέλιξη της αντιληπτικής απόφασης στο χρόνο και συσσώρευση ενδείξεων (evidence) παρουσία θορύβου. Επιρροή της αντιληπτικής απόφασης από πρόσφατες ή αρχικές ενδείξεις (recency, primacy effects).

Νευρωνικά μοντέλα λήψης αποφάσεων (π.χ. μοντέλο δύο νευρώνων). Εγκεφαλικές περιοχές που εμπλέκονται στη λήψη αντιληπτικών αποφάσεων (LIP, FEF, CS). Κινητική εκδήλωση της απόφασης.

Επιρροή της μεταβλητότητας (π.χ. volatility) του σήματος στην ακρίβεια, χρονική απόκριση και εμπιστοσύνη.

Ο ρόλος της προσοχής στη διαμόρφωση της απόφασης.

Πολύ-αισθητηριακές (multi-sensory) αποφάσεις και συνδυασμός πολλαπλών ενδείξεων (cue combination).

Βέλτιστος (Bayesian) λήπτης αποφάσεων. Μοντέλα βέλτιστης λήψης απόφασης και μελέτη πειραματικών παραδειγμάτων. Επιρροή μη συμμετρικών αμοιβών και κόστους.

Οπτική Αντίληψη και Νευροεπιστήμη

Το μάθημα έχει σαν κύριο στόχο του να παρουσιάσει στους φοιτητές τις σύγχρονες μεθόδους που υπάρχουν για τη μελέτη της σχέσης ανάμεσα στον εγκέφαλο, σαν ένα βιολογικό όργανο, και τις ανώτερες λειτουργίες του. Έμφαση θα δοθεί στη λειτουργία της οπτικής αντίληψης. Εκτός από μια θεωρητική αναφορά στα μεθοδολογικά εργαλεία που έχουμε σήμερα στη διάθεσή μας για να

εξερευνήσουμε τη σχέση ανάμεσα στο νου και τον εγκέφαλο, το μάθημα θα περιλαμβάνει και τη μελέτη μιας σειρά από πρωτότυπες επιστημονικές δημοσιεύσεις. Οι δημοσιεύσεις αυτές θα παρουσιάζονται και θα συζητούνται στην τάξη από τους φοιτητές, με σκοπό τόσο την τριβή τους με τους διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορεί να προσεγγίσει κανείς τέτοια ζητήματα, όσο και στην εξοικείωσή τους στην σε βάθος ανάγνωση, κατανόηση και αξιολόγηση επιστημονικών δημοσιεύσεων. Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται με γραπτές εξετάσεις καθώς και με βάση τις παρουσιάσεις επιστημονικών άρθρων στο μάθημα.

Φιλοσοφία της Γνωσιακής Επιστήμης

Το μάθημα αυτό είναι μια εισαγωγική και περιεκτική παρουσίαση των κυριότερων φιλοσοφικών ζητημάτων που σχετίζονται με την μελέτη του νου. Περιλαμβάνει και κλασικά προβλήματα φιλοσοφίας του νου, όπως η σχέση νου και εγκεφάλου, το πρόβλημα της συνείδησης, το υπολογιστικό μοντέλο του νου, η διαφωνία μεταξύ ιντερναλιστικών και εξτερναλιστικών προσεγγίσεων, αλλά εστιάζει περισσότερο σε θέματα φιλοσοφίας της επιστήμης και στα ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν το πεδίο της γνωσιακής επιστήμης.

- 1) Εισαγωγικές έννοιες στη μελέτη της νόησης
- 2) Η έννοια της αναπαράστασης και της πληροφορίας στη μελέτη των νοητικών φαινομένων
- 3) Η υπόθεση της modularity του νου
- 4) Η υπολογιστική θεώρηση του νου (cognitivism)
- 5-6) Εναλλακτικές προσεγγίσεις της νόησης (2 parts): ecological views, embodied, embedded, enactive cognition, extended mind, dynamical approach, κ.ά.
- 7) Internalism vs Externalism και μεθοδολογικές προεκτάσεις
- 8) Φιλοσοφία νευροεπιστημών
- 9) Εξηγητική ενοποίηση και διαπεδιακή φύση της γνωσιακής επιστήμης
- 10) Η σχέση μεταξύ εγκεφάλου και νου
- 11) Το πρόβλημα της συνείδησης
- 12) Η νοημοσύνη των ζώων
- 13) Τεχνητή νόηση

Σε κάθε μάθημα θα δίνονται προς μελέτη δύο άρθρα ή κεφάλαια σχετικά με το αντικείμενο του επόμενου μαθήματος. Οι φοιτητές θα προετοιμάζονται μελετώντας τα και θα γράφουν μια σύντομη εβδομαδιαία εργασία στην οποία θα απαντάνε σε δύο ερωτήματα σχετικά με το υλικό που θα έχουν προς μελέτη (η εβδομαδιαία εργασία δεν θα ξεπερνά την μία σελίδα). Παράλληλα, μετά από τα πρώτα μαθήματα εξοικείωσης με το αντικείμενο της φιλοσοφίας της γνωσιακής επιστήμης, οι φοιτητές θα επιλέξουν θέματα για την τελική εργασία η οποία θα εξεταστεί με δύο τρόπους: με προφορική παρουσίαση μέσω Power Point που θα έχει την μορφή παρουσίασης σε συνέδριο. Επάνω στο ίδιο θέμα που θα κάνουν την προφορική παρουσίαση καλούνται να γράψουν τελική εργασία η οποία θα είναι το αποτέλεσμα βιβλιογραφικής αναζήτησης και φιλοσοφικού στοχασμού και επιχειρηματολογίας επάνω στο θέμα που θα επιλέξουν.

ΚΥΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία

Περιεχόμενο

Το μάθημα εστιάζει στην παρουσίαση της εξέλιξης της Νευροψυχολογίας ως ειδικότητα, και στη γνωριμία των κύριων πρακτικών της σήμερα. Θα παρουσιαστούν και θα αναπτυχθούν: η λειτουργική οργάνωση του εγκεφάλου, τα βασικά στοιχεία νευροανατομίας, καθώς και ορισμοί των νοητικών λειτουργιών (π.χ. προσοχή, μνήμη, γλώσσα). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις θεωρίες των επιτελικών λειτουργιών, στους ορισμούς τους, και στον προεξάρχοντα ρόλο τους ως προς τη ρύθμιση της συμπεριφοράς.

Ο ρόλος και οι βασικές αρχές της κλινικής νευροψυχολογικής εκτίμησης θα αναπτυχθούν και θα συζητηθούν μέσα από την παρουσίαση της μεθοδολογίας της εκτίμησης (ψυχομετρία, συλλογή δεδομένων) και της χρησιμότητάς της στα διάφορα περιβάλλοντα.

Θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν κλινικά σύνδρομα (π.χ. αμνησία, αφασία, αγνωσία, αμέλεια), και ορισμένες μελέτες περίπτωσης θα συνθέσουν την εξέταση, τη συλλογή δεδομένων, τα αποτελέσματα, την ερμηνεία και τις κλινικές εντυπώσεις.

Η συνεισφορά της Νευροψυχολογίας στην Ψυχιατρική και στη Νευρολογία θα τεκμηριωθεί και θα παρουσιαστεί το status της ειδικότητας στον κόσμο σήμερα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές:

I. Θα γνωρίσουν τις βασικές αρχές και τις κύριες εφαρμογές της Νευροψυχολογίας.

II. Θα είναι σε θέση να διακρίνουν τα όρια της κλινικής και της ερευνητικής πρακτικής της Νευροψυχολογίας.

III. Θα διδαχθούν τον ρόλο της ειδικότητας της Νευροψυχολογίας σε ένα σύγχρονο διεπιστημονικό περιβάλλον.

IV. Θα γνωρίσουν τα νοητικά πεδία και τη νευροανατομία μέσα από την παρουσίαση συνδρόμων και μελετών περίπτωσης (case studies).

V. Θα γνωρίσουν τη χρησιμότητα δημοφιλών Νευροψυχολογικών εργαλείων.

VI. Θα είναι σε θέση να ξεχωρίσουν τον κεντρικό ρόλο των επιτελικών λειτουργιών και τις ιδιαιτερότητες της αξιολόγησής τους.

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη:

Αναπαράσταση Γνώσης

Περιεχόμενο: Γενικά περί "Γνώσης". Συνοπτική παρουσίαση της γλώσσας prolog, Συστήματα βασισμένα σε γνώση (ανάγκη αναπαράστασης γνώσης και συμπερασμού: η "παραδοσιακή προσέγγιση"). Αναπαράσταση γνώσης και συμπερασμός -Συστήματα κανόνων, Σηματολογικά δίκτυα, Πλαίσια, Αντικειμενοστραφές μοντέλο. Συνοπτική παρουσίαση του εργαλείου CLIPS. Συνοπτική παρουσίαση του συστήματος FLEX. Προτασιακός λογισμός. Κατηγορηματικός λογισμός. Λογική Πρώτης Τάξης: non-valid inference rules (abduction, induction, analogical inference). Λογικές περιγραφών -Σηματολογικός ιστός (ανάγκη αναπαράστασης γνώσης και συμπε-

ρασμού: η "σύγχρονη προσέγγιση"). Συνοπτική παρουσίαση του περιβάλλοντος Protégé. Συμπερασματικές βάσεις δεδομένων: η περίπτωση της datalog (η λογική ως μοντέλο δεδομένων). Συλλογιστική με αβεβαιότητα -Θεωρία πιθανοτήτων κατά Bayes, Το μοντέλο του συστήματος PROSPECTOR, Θεωρία μέτρων βεβαιότητας των Buchanan και Shortliff, Θεωρία μαρτυρίας των Dempster και Shafer, Possibilistic λογική, Ασαφής λογική, Λογικές με πολλαπλές τιμές.

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της αναπαράστασης γνώσης στους υπολογιστές. Επίσης, να έλθουν σε επαφή με συστήματα βασισμένα σε γνώση και περιβάλλοντα ανάπτυξής τους. Τα παραπάνω αφορούν και γνώση με αβεβαιότητα. Τέλος, ενημερώνονται για σύγχρονες περιοχές εφαρμογών γνώσης.

Ψυχολογία Μάθησης

Το μάθημα εξετάζει τους ψυχολογικούς και νευροεπιστημονικούς μηχανισμούς της μάθησης και της μνήμης, καθώς και τον τρόπο που υλοποιούνται στον εγκέφαλο. Εστιάζει σε κρίσιμες περιόδους μάθησης, την εγκεφαλική πλαστικότητα, τις νοητικές αναπαραστάσεις του κόσμου και την επίδραση της προσοχής, της εμπλοκής, των λαθών και της παγίωσης της πληροφορίας στη διαδικασία της μάθησης.

Κύριες Θεματικές Ενότητες:

- Μηχανισμοί Μάθησης και Μνήμης
- Η κωδικοποίηση, αποθήκευση και ανάκτηση γνώσης.
- Ο ενεργός ρόλος της μνήμης στη διαμόρφωση εμπειριών και γνώσεων.
- Νοητικά Μοντέλα και Αναπαραστάσεις
- Γνωσιακοί χάρτες και η ανάπτυξη μοντέλων για κατανόηση εννοιών, αιτίες και λογική.
- Πώς οι νευρώνες δημιουργούν και προσαρμόζουν εσωτερικές αναπαραστάσεις.
- Πυλώνες Αποτελεσματικής Μάθησης
- Προσοχή: Εστίαση σε σημαντικές πληροφορίες.
- Ενεργή Εμπλοκή: Μάθηση μέσω δοκιμών, πειραμάτων και κριτικής σκέψης.
- Ανατροφοδότηση Λαθών: Η διόρθωση λαθών ως κλειδί για βελτίωση.
- Εδραίωση: Ρόλος ύπνου και επανάληψης στη σταθεροποίηση γνώσεων.
- Μπεϋζιανή Προσέγγιση στη Μάθηση
- Συνδυασμός προϋπάρχουσας γνώσης με νέα δεδομένα για γενίκευση και προβλέψεις.
- Ύπνος και Μνήμη
- Ο ύπνος ως κρίσιμος παράγοντας για την αναδιόργανωση και ενίσχυση της μνήμης.
- Μάθηση και Περιέργεια
- Η περιέργεια και τα συστήματα ανταμοιβής του εγκεφάλου ως κινητήρια δύναμη της εξερεύνησης και ανακάλυψης.

Γλωσσική Κατάκτηση

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται ορισμένα από τα βασικότερα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που απασχολούν τον επιστημονικό κλάδο Κατάκτηση

Πρώτης (ή Μητρικής) Γλώσσας: Αναλύεται το Λογικό Πρόβλημα της Κατάκτησης, ο ρόλος της έμφυτης προδιάθεσης του ανθρώπου και ο ρόλος του περιβάλλοντος στην απόκτηση της μητρικής γλώσσας. Γίνεται αναφορά στις βασικότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις συλλογής γλωσσικού υλικού για τη μελέτη της γλωσσικής ανάπτυξης. Τέλος, παρουσιάζονται τα βασικότερα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού ανά επίπεδο ανάλυσης της γλώσσας (κατάκτηση φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας και πραγματολογίας) και οι κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία τους.

Σημασιολογία και Γλωσσική Ανάπτυξη

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της κατάκτησης/εκμάθησης σημασιολογικών φαινομένων της φυσικής γλώσσας στην προσχολική και σχολική ηλικία. Πιο συγκεκριμένα, θα επικεντρωθούμε σε φαινόμενα όπως είναι η επίλυση της αναφοράς (anaphora resolution), η διάκριση μεταξύ μετρήσιμων και μη μετρήσιμων ονοματικών φράσεων, οριστικών και αόριστων άρθρων, οι ποσοδείκτες, τα συνομιλιακά υπονοήματα, και άλλα. Εργαλεία μελέτης μας θα είναι άρθρα και θεωρητικές και πειραματικές μελέτες αιχμής στα υπό εξέταση φαινόμενα. Παραγόμενα των φοιτητών θα είναι α) η εξέταση του τρόπου με τον οποίον παρουσιάζονται τα φαινόμενα σε σχολικές ή μη γραμματικές και β) η δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού για την καλύτερη κατανόηση και διδασκαλία τους.

Σύνταξη Α

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη θεωρητική ανάλυση του επιπέδου της σύνταξης. Παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο δομούνται και παράγονται οι φράσεις και οι προτάσεις μιας φυσικής γλώσσας και εμβαθύνει στη μεθοδολογία ανάλυσης συντακτικών φαινομένων. Πραγματεύεται θέματα όπως η φραστική δομή, η πτώση, οι λειτουργικές κατηγορίες και η χαρτογραφία τους, η μετακίνηση και οι περιορισμοί της και η αναφορική δέσμευση. Βασικό πρότυπο περιγραφής αποτελεί η Θεωρία των Αρχών και Παραμέτρων (Principles και Parameters Theory; Chomsky 1981 κ.εξ.) μέσα από την τελευταία διατύπωση του προτύπου της Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμευσης (Government και Binding; Chomsky και Lasnik 1993) καθώς και τις σύγχρονες εξελίξεις του στο Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα (Minimalist Program; Chomsky 1993, 1995 κ.εξ.).

Υπολογιστική Γλωσσολογία

Στόχος του μαθήματος είναι η επισκόπηση των σύγχρονων Τεχνολογιών της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και της Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας. Ο φοιτητής, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. Να απαριθμεί και να περιγράφει τις βασικές αρχές της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας.
2. Να αναγνωρίζει τις κατηγορίες και τα χαρακτηριστικά Συστημάτων που χρησιμοποιούν τεχνολογίες Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας.
3. Να σχεδιάζει, υλοποιεί και αξιολογεί Συστήματα Επικοινωνίας Ανθρώπου-Μηχανής.

4. Να σχεδιάζει και να υλοποιεί Διαλογικά Συστήματα.
5. Να σχεδιάζει και να επεκτείνει Σημασιολογικά Λεξικά τύπου Wordnet.

6. Να εφαρμόζει και να χρησιμοποιεί σύγχρονες τεχνολογίες της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας, με σκοπό τη βελτίωση υπολογιστικών συστημάτων.

Μηχανική Μάθηση

Το μάθημα εισάγει το μεταπτυχιακό φοιτητή στις μαθηματικές έννοιες καθώς και σε αλγοριθμικές τεχνικές και υπολογιστικά εργαλεία του επιστημονικού πεδίου της μηχανικής μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα προσφέρει μία επισκόπηση των βασικών μεθόδων εποπτευόμενης μάθησης ήτοι, μοντέλα παλινδρόμησης και ταξινόμησης καθώς και μοντέλα μη εποπτευόμενης μάθησης τα οποία περιλαμβάνουν αλγορίθμους ομαδοποίησης, παραγοντοποίησης πινάκων, και λανθάνουσας σημασιολογικής ευρετηρίασης. Ακολουθώντας τις ραγδαίες εξελίξεις στο πεδίο της μηχανικής μάθησης, θα παρουσιαστούν επιπλέον και σύγχρονες μεθοδολογίες και αρχιτεκτονικές νευρωνικών δικτύων βάθους. Τα παραπάνω αντικείμενα παρουσιάζονται μέσω διαλέξεων θεωρίας και πρακτικών εργαστηριακών ασκήσεων σε γλώσσα προγραμματισμού Python. Η πλειοψηφία των παραδειγμάτων και των εφαρμογών που θα συζητηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος αφορούν την επεξεργασία και ανάλυση κειμένου, λόγου και εικόνas.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν και να κατανοούν τους βασικούς αλγορίθμους παλινδρόμησης, ταξινόμησης και ομαδοποίησης,
- αξιοποιούν μεθόδους μείωσης διαστάσεων και επιλογής χαρακτηριστικών,
- σχεδιάζουν και να εκπαιδεύουν μοντέλα βαθιάς μάθησης,
- χρησιμοποιούν στην πράξη εργαλεία και βιβλιοθήκες μηχανικής μάθησης της Python.

Ειδικά Θέματα Νευροεπιστήμης

Το μάθημα αυτό θα έχει μεταβλητή και ευέλικτη δομή ώστε να μπορεί να συμπεριλάβει τις τελευταίες εξελίξεις στον χώρο των Νευροεπιστημών, ή/και διαλέξεις από επισκέπτες καθηγητές με ειδικότητες σχετικές με την Γνωσιακή Νευροεπιστήμη που δεν καλύπτονται σε άλλα μαθήματα, ή διαλέξεις σχετικές με μαθήματα που δεν διδάχτηκαν εκείνη τη χρονιά. Στην πρώτη περίπτωση, θα περιγραφεί σε βάθος η κυτταρική και δικτυακή βάση της λειτουργίας του νευρικού συστήματος. Οι διαλέξεις θα χτίσουν πάνω στο υλικό του υποχρεωτικού μαθήματος "Νευροεπιστήμη" και θα εμβαθύνουν σε επιλεγμένα θέματα, όπως: συναπτικοί μηχανισμοί μνήμης/μάθησης, ο ρόλος των νευροτροποποιητών (λ.χ. ντοπαμίνη, σεροτονίνη), τρόποι περιγραφής και μελέτης δικτυακής (δυσ)λειτουργίας, η ισορροπία μεταξύ διέγερσης και αναστολής στην φυσιολογία και παθολογία του εγκεφάλου, ο ρόλος της μοντελοποίησης στην κατανόηση της λειτουργίας του εγκεφάλου, η βιολογία νευρολογικών και ψυχιατρικών παθήσεων, κoκ.

Θα περιγραφούν επίσης τεχνολογίες αιχμής όπως οντογενετική παρέμβαση στην νευρωνική δραστηριότητα, εν τω βάθει εγκεφαλική διέγερση (deep brain stimulation), διακρανιακή μαγνητική διέγερση, κα.

Το μάθημα θα είναι σε μορφή διαλέξεων και παρουσιάσεων ερευνητικών άρθρων, με εκτενείς συζητήσεις.

Πολύπλοκα Κοινωνικά Συστήματα

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές προσεγγίσεις, μεθοδολογίες και τεχνικές που σχετίζονται με τη μοντελοποίηση, τη σύνθεση και το σχεδιασμό ατόμων που υφίστανται και δρουν μέσα σε κοινωνική ομάδα, με έμφαση στις ατομικές γνωσιακές ικανότητές τους καθώς και στη συλλογική, προκύπτουσα νοημοσύνη της κοινωνικής ομάδας). Παρουσιάζονται όλοι οι τομείς έρευνας που αφορούν συστήματα αποτελούμενα από περισσότερα του ενός άτομα: κατανομημένη τεχνητή νοημοσύνη (distributed AI), αποκεντρωμένη τεχνητή νοημοσύνη (decentralized AI), συστήματα πολλαπλών αντιπροσώπων (multi-agent systems), τεχνητή ζωή (artificial life), κοινωνική προσομοίωση (social simulation), πολύπλοκα προσαρμοστικά συστήματα (complex adaptive systems), πολύπλοκα δίκτυα (complex networks). Εξετάζονται συστήματα και μοντέλα βιολογικά, οικονομικά, επικοινωνιακά, εξελικτικά, μοντέλα ανθρώπινων ομάδων, μοντέλα κοινωνικών δομών τύπου πρότυπα ή νόμοι κ.λπ. Έμφαση δίνεται στην εργαστηριακή ενασχόληση με πραγματικά συστήματα και μοντέλα από όλο το φάσμα και στη σύνθεση, την προσομοίωση και την πειραματική ανάλυση υπολογιστικών κοινωνικών μοντέλων.

Νόηση και Μάθηση υπό το Πρίσμα της Εννοιολογικής Αλλαγής

Στόχος του μαθήματος είναι να διερευνηθούν οι γνωστικοί μηχανισμοί που εμπλέκονται στο είδος εκείνο της μάθησης που απαιτεί να συντελεστούν εννοιολογικές αλλαγές στις αρχικές διαισθητικές θεωρίες του ανθρώπου. Θα παρουσιαστούν οι διάφορες θεωρητικές θέσεις για την ερμηνεία της μάθησης με εννοιολογική αλλαγή καθώς και οι διαφορετικές ερευνητικές μεθοδολογίες που προτείνονται για την διερεύνησή της. Θα μελετηθούν παραδείγματα εννοιολογικής αλλαγής σε διάφορα επιστημονικά πεδία. Τέλος θα συζητηθούν τα είδη των διδακτικών παρεμβάσεων που διευκολύνουν τη διαδικασία της εννοιολογικής αλλαγής και την ανάπτυξη της επιστημονικής σκέψης.

Εγκέφαλος και Συμπεριφορά στον Ψηφιακό Κόσμο

Η ραγδαία ανάπτυξη των διαδικτυακών τεχνολογιών έχει ως αποτέλεσμα να αποτελούν πλέον ένα ουσιαστικό μέρος του τρόπου με τον οποίο ζούμε την καθημερινή μας ζωή. Μέσα από τα ευρήματα πρόσφατων ερευνών, το μάθημα επιχειρεί να απαντήσει σε μια σειρά από σημαντικά ερωτήματα, όπως: α) ποιος είναι ο αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών στη μάθηση, τη μνήμη, την προσοχή, την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη

αποφάσεων, β) η χρήση του διαδικτύου και των εφαρμογών του σε μεγάλη κλίμακα θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε, και γ) μπορεί η ανθρώπινη νόηση να συμβαδίσει με την τεχνολογία; Παράλληλα, διευρευνώνται οι επιδράσεις της πολυδιεργασίας και της υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου στην ανατομία και τη λειτουργία του εγκεφάλου, οι σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών δικτύων και του κοινωνικά δικτυωμένου εγκεφάλου, όπως και η κυβερνοψυχολογία των ψηφιακών παιχνιδιών.

Τίτλοι ενοτήτων:

1. Εισαγωγή στις έννοιες που θα μας απασχολήσουν
2. Ο νους ως επεξεργαστής πληροφοριών
3. Οι φυλές του κυβερνοχώρου
4. Εστίαση της προσοχής στο ψηφιακό περιβάλλον
5. Πολυδιεργασία
6. Διάσπαση της προσοχής και διακοπές
7. Ψηφιακά παιχνίδια, εκπαίδευση του εγκεφάλου και νόηση
8. Στρατηγικές και ευρετικές αναζήτησης πληροφοριών
9. Λήψη αποφάσεων στο διαδικτυακό περιβάλλον
10. Ψηφιακές τεχνολογίες και εκπαίδευση
11. Εγκέφαλος και συμπεριφορά στον ψηφιακό κόσμο - Ευρήματα από νευροφυσιολογικές έρευνες [Α]
12. Εγκέφαλος και συμπεριφορά στον ψηφιακό κόσμο - Ευρήματα από νευροφυσιολογικές έρευνες [Β]
13. Προφορικές παρουσιάσεις εργασιών

Νευρογλωσσολογία - Ψυχολογολογία

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τους διεπιστημονικούς κλάδους της Ψυχολογολογίας και της Νευρογλωσσολογίας. Ειδικότερα, το μάθημα πραγματεύεται τα θέματα σχετικά με την παραγωγή και κατανόηση της ομιλίας, την ανάπτυξη της προφορικής γλώσσας στο παιδί, την απόκτηση γλωσσικών ικανοτήτων στα ζώα, τη μάθηση δεύτερης γλώσσας και τα φαινόμενα διγλωσσίας, διαταραχές στη γλωσσική επικοινωνία είτε αναπτυξιακές είτε επίκτητες, τη σχέση γλώσσας και νόησης, τις εγκεφαλικές βάσεις του λόγου και τη σχέση γλώσσας και άλλων νοητικών συστημάτων, όπως η μουσική. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις μεθοδολογικές αλλά και στις θεωρητικές προσεγγίσεις στους δύο κλάδους.

Φωνητική - Φωνολογία

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη Φωνητική και στη Φωνολογία. Παρουσιάζονται η ανατομία, η φυσιολογία, τα ακουστικά χαρακτηριστικά και η αντιληπτική διάσταση της ανθρώπινης ομιλίας, καθώς επίσης και οι φθόγγοι και η τυπολογία των φθονγγικών συστημάτων των γλωσσών μέσα από την καταγραφή τους στο Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η οργάνωση των φθονγγων σε σύστημα και οι διάφορες φωνολογικές διεργασίες σε τεμαχιακό και υπερτεμαχιακό επίπεδο. Έτσι ορίζονται βασικές έννοιες, όπως φώνημα, αλλόφωνο, πραγμάτωση, και τα διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά των φθονγγων, παρουσιάζονται βασικοί

φωνολογικοί κανόνες όπως η αποβολή, η επένθεση, η αφομοίωση, η ανομοίωση, καθώς επίσης και η προσωδιακή ιεραρχία και τα φωνολογικά συστατικά, όπως η συλλαβή, η φωνολογική λέξη και φράση, η επιτονική φράση, και περιγράφονται μια σειρά από φωνολογικά φαινόμενα όπως ο τόνος, η μελωδία, η επιτόνιση, η φωνηεντική αρμονία, κ.λπ. Μέσα από την πραγμάτευση αυτών των φαινομένων/διεργασιών παρέχεται και μια εισαγωγή στις διάφορες φωνολογικές θεωρίες/προσεγγίσεις όπως η Λεξική Φωνολογία, η Αυτοτεμαχιακή Φωνολογία, η Προσωδιακή Φωνολογία, η Μετρική Φωνολογία, η Θεωρία του Βελτίστου, κ.λπ.

Προηγμένη Τεχνητή Νοημοσύνη

- Εισαγωγή στη βασική τεχνητή νοημοσύνη
- Μέθοδοι αναζήτησης
- Αναπαράσταση γνώσης και συμπερασματολογία με λογική πρώτης τάξης
- Μηχανική μάθηση
- Ανάλυση διαφορών
- Χώροι εκδόσεων
- Δέντρα αναγνώρισης
- Στοιχεία νευρωνικών δικτύων
- Γενετικοί αλγόριθμοι
- Μάθηση με στιγμιότυπα
- Bayesian ταξινομητές
- Προγραμματισμός με περιορισμούς
- Προβλήματα ικανοποίησης περιορισμών
- Τεχνικές συνέπειας σε πεπερασμένα πεδία
- Βελτιστοποίηση
- Λογικός προγραμματισμός με περιορισμούς
- Εφαρμογές
- Κατάσρωση σχεδίου
- STRIPS τελεστές
- Γραμμικές και μη-γραμμικές προσεγγίσεις
- Κατάσρωση σχεδίου με στοίβα στόχων
- Σύστημα TWEAK
- Κατανόηση φυσικής γλώσσας
- Λογικές γραμματικές για συντακτική και σημασιολογική ανάλυση

Τεχνολογίες Γνώσεων

Το μάθημα αυτό είναι μια εισαγωγή στις τεχνολογίες του Σημασιολογικού Ιστού και των Διασυνδεδεμένων Δεδομένων. Τα θέματα που καλύπτονται είναι: Ανοιχτά δεδομένα. Γράφοι γνώσης. Οντολογίες. Σύγχρονες εφαρμογές. Διασυνδεδεμένα δεδομένα. Το μοντέλο RDF. μοντέλο οντολογιών RDFS. Η γλώσσα επερωτήσεων SPARQL. Γεωχωρικά δεδομένα. Οι γλώσσες επερωτήσεων GeoSPARQL και stSPARQL. Λογικές περιγραφών. Η γλώσσα οντολογιών OWL. Γλώσσες κανόνων. Μηχανική οντολογιών.

Διαδραστικά Συστήματα

Το μάθημα αφορά στη μελέτη ειδικών θεμάτων αλληλεπίδρασης ανθρώπου-υπολογιστή (AAY ή Human Computer Interaction - HCI) μέσω του σχεδιασμού και της ανάπτυξης διαδραστικών συστημάτων. Δίνεται έμφαση σε εξελιγμένα και σύγχρονα περιβάλλοντα αλ-

ληλεπίδρασης, όπως είναι η Εικονική Πραγματικότητα εμβύθισης (immersive Virtual Reality), η Επαυξημένη Πραγματικότητα (Augmented Reality), η Μεικτή Πραγματικότητα (Mixed Reality) και τα ψηφιακά παιχνίδια (computer games), καθώς και σε σχετικά με αυτά θέματα, π.χ. interaction patterns και techniques (selection, manipulation, navigation, multimodal interaction), spatial και temporal perception, immersion και presence, κ.ά. Στα πλαίσια του μαθήματος, οι φοιτητές καλούνται να σχεδιάσουν, να πρωτοτυποποιήσουν και να υλοποιήσουν μια δισδιάστατη ή τρισδιάστατη εφαρμογή (π.χ. διαδραστικό παιχνίδι, εφαρμογή εικονικής πραγματικότητας), ακολουθώντας όλα τα στάδια του επαναληπτικού σχεδιασμού (iterative design) με επίκεντρο τον χρήστη (user-centered design).

Ειδικά Θέματα

στην Γνωσιακή Επιστήμη

Το μάθημα αυτό θα έχει μεταβλητή και ευέλικτη δομή ώστε να μπορεί να συμπεριλάβει τις τελευταίες εξελίξεις στον χώρο της Γνωσιακής Επιστήμης, ή/και διαλέξεις από επισκέπτες καθηγητές με ειδικότητες σχετικές με την Γνωσιακή Επιστήμη που δεν καλύπτονται σε άλλα μαθήματα, ή διαλέξεις σχετικές με μαθήματα που δεν διδάχτηκαν εκείνη τη χρονιά.

Εγκέφαλος και Συνείδηση

Στο μάθημα αυτό θα γίνει μια διεπιστημονική προσέγγιση του φαινομένου της Συνειδητότητας. Θα αναλυθεί ο όρος, θα συζητηθεί το περιεχόμενο, η διαφορετική χρήση του όρου από διαφορετικά γνωσιακά πεδία και στη συνέχεια θα εξετασθεί το πού και πως μπορεί να συμβάλλει η νευροεπιστήμη στην κατανόηση συνειδησιών φαινομένων.

Στόχοι:

i. Ξεκαθάρισμα των πολλαπλών χρήσεων του όρου συνειδητότητα: επίγνωση/αντίληψη (awareness), meta-awareness, αίσθηση εαυτού (σε παρελθόν, παρόν και μέλλον), θεωρία του νου, υποκειμενική εμπειρία, qualia, the hard problem.

ii. Κατανόηση των βασικών παραδοχών στην (νευρο)επιστημονική μελέτη των συνειδησιακών φαινομένων. Διατύπωση των κεντρικών ερωτημάτων που μπορούν να προσεγγιστούν επιστημονικά: Εφικτοί στόχοι και πιθανά όρια. Αναφορά στα διαφορετικά επίπεδα περιγραφής και ανάλυσης εγκεφαλικών και νοητικών φαινομένων.

iii. Κατανόηση νοητικών φαινομένων που χρησιμοποιούνται στην μελέτη της συνειδητότητας: blindsight, inattention blindness, change blindness, διοφθάλμιος ανταγωνισμός, electrical microstimulation, κοκ

iv. Επισκόπηση νευρωνικών φαινομένων που μπορεί να εμπλέκονται σε συνειδησιακά φαινόμενα: mirror neurons, δίκτυο προ-επιλεγμένης λειτουργίας (default mode network), νευρωνικές ταλαντώσεις, μοτίβα ηλεκτρικής δραστηριότητας, κοκ.

Περιγραφή/περιεχόμενο:

Το μάθημα θα είναι σε μορφή διαλέξεων και παρουσιάσεων ερευνητικών άρθρων, με εκτενείς συζητήσεις και παρουσιάσεις από τους φοιτητές.

Γνωσιακή Μοντελοποίηση και Υπολογιστική Νευροεπιστήμη

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να έρθουν σε επαφή με το σύγχρονο κλάδο της υπολογιστικής νευροεπιστήμης, καθώς και να αποκτήσουν δεξιότητες μοντελοποίησης διαδικασιών σχετικών με τη γνωσιακή/αντιληπτική συμπεριφορά και την κωδικοποίηση και επεξεργασία της πληροφορίας σε νευρωνικά συστήματα. Είναι σημαντικό οι φοιτητές να κατέχουν ήδη βασικές προγραμματιστικές γνώσεις. Ενδεικτικές ενότητες αποτελούν: μοντέλο ενός νευρώνα, κωδικοποίηση και αποκωδικοποίηση πληροφορίας σε σύστημα νευρώνων, μοντέλα λήψης αντιληπτικής απόφασης (δύο νευρώνων, Drift Diffusion Model), φυσικά νευρωνικά δίκτυα (π.χ. με σημειακούς νευρώνες), τεχνητά νευρωνικά δίκτυα.

Θέματα Μοντελοποίησης και Υπολογιστικής Νευροεπιστήμης

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές θα εμβαθύνουν σε σύγχρονες μεθόδους ανάλυσης πολύπλοκων συστημάτων και δεξιότητες μοντελοποίησης νευρωνικής δραστηριότητας και διαδικασιών σχετικών με τη γνωσιακή/αντιληπτική συμπεριφορά και την επεξεργασία της πληροφορίας σε νευρωνικά συστήματα. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κατέχουν βασικές προγραμματιστικές γνώσεις.

Εφαρμογές MATLAB

Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές που έχουν ήδη οικειότητα με το λογισμικό MATLAB και θέλουν να δουν πως αυτό εφαρμόζεται στην πράξη στη πειραματική έρευνα. Θα παρουσιαστούν οι δυνατότητες που παρέχει το λογισμικό αυτό τόσο στο στήσιμο πειραμάτων και την καταγραφή πειραματικών δεδομένων, όσο και στην ανάλυση και παρουσίαση αυτών. Έμφαση θα δοθεί σε πρακτικές εφαρμογές από το χώρο των γνωσιακών επιστημών, μέσα από εργαστηριακές ασκήσεις στις οποίες οι φοιτητές θα καλούνται να επιλύσουν συγκεκριμένα προβλήματα σχεδιασμού πειραματικών έργων καθώς και ανάλυσης και παρουσίασης δεδομένων.

Φιλοσοφία της Αντίληψης

Η φιλοσοφία της αντίληψης διερευνά τη φύση των αισθητηριακών μας εμπειριών και τη σχέση τους με την πραγματικότητα. Στο μάθημα εισάγεται το αντικείμενο θεματικά, εκθέτοντας τις κύριες θεωρίες της αντίληψης, τα κίνητρά τους και τα συνακόλουθα προβλήματα. Αυτή η περιεκτική επισκόπηση εστιάζει τόσο σε ένα ιστορικό υπόβαθρο συζητήσεων στο πεδίο, όσο και σε πρόσφατες παρουσιάσεις και υπερασπίσεις των διαφορετικών θεωριών. Το μάθημα χωρίζεται σε δύο κύρια μέρη: το πρώτο ασχολείται με τις φιλοσοφικές θεωρίες της αντίληψης και το δεύτερο καλύπτει βασικά θέματα και ζητήματα αντίληψης όπως αυτά συζητούνται στη φιλοσοφία, τη γνωσιακή επιστήμη και την ψυχολογία.

Εφαρμογές Γνωσιακής Επιστήμης στην Εκπαίδευση

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στα θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που

άπτονται της εφαρμοσμένης γνωσιακής επιστήμης στο χώρο της εκπαίδευσης. Θα παρουσιαστούν διδακτικές πρακτικές σύμφωνες με τις διάφορες θεωρίες μάθησης, όπως είναι ο κονστрукτιβισμός, οι κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης, οι θεωρίες επεξεργασίας πληροφοριών, οι θεωρίες κινήτρων, οι αναπτυξιακές θεωρίες και θεωρίες πεδίου και θα συζητηθούν ορισμένα από τα γνωστικά ζητήματα που είναι σημαντικά για τη σκέψη και τη μάθηση σε διάφορους σύνθετους επιστημονικούς τομείς, όπως τα μαθηματικά, η φυσική και η μηχανική. Ειδικότερα θα εξεταστούν: (i) τα είδη των γνώσεων και των διαδικασιών σκέψης που απαιτούνται για να έχουν οι μαθητευόμενοι καλές επιδόσεις, (ii) οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι όταν πρέπει να κατανόησουν ζητήματα τα οποία είτε τους είναι απολύτως άγνωστα είτε διαθέτουν αφελείς προϋπάρχουσες γνώσεις (iii) οι μέθοδοι διδασκαλίας που μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες σκέψης που είναι απαιτούμενες σε κάθε επιστημονικό τομέα και (iv) το πώς μπορούν να εφαρμοστούν αυτές οι μέθοδοι από τους διδάσκοντες.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ο 'Δομισμός' και ο 'Μεταδομισμός' ως
Επιστημολογική Προσέγγιση στις Κοινωνικές
Επιστήμες και τις Επιστήμες του Ανθρώπου

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στο φιλοσοφικό κίνημα που έλαβε χώρα στη Γαλλία εν πολλοίς κατά τη δεκαετία 1960-1970 μέσω του έργου μιας πλειάδας στοχαστών που μπορούμε να αποκαλέσουμε καταχρηστικά «γενιά του 1960»: Λέβι-Στρως, Άλτουσέρ, Λακάν, Φουκώ, Μπουρντιέ, Μπαρτ, Ντερντά, Σερ, Ντελέζ, κ.ά. Το κίνημα αποκαλείται συνήθως (μάλλον άστοχα) «δομισμός» ή/και «μετα-δομισμός», με ασαφές το περιεχόμενο των χαρακτηρισμών, ενώ το αντίστοιχο έργο τείνει να προσλαμβάνεται στις μέρες μας (εξίσου άστοχα) ως «μεταμοντέρνο» έργο που αφορά κυρίως τη λογοτεχνία και την κριτική της.

Το σεμινάριο αποσκοπεί να ανατρέψει την κυρίαρχη εικόνα, αναδεικνύοντας τη γνωσιοθεωρητική ή επιστημολογική στοχοθεσία του κινήματος: καίριο μέλημα των περισσότερων που το αποτεύλεσαν ήταν η ανάδειξη ή συγκρότηση του επιστημονικού καθεστώτος που διέπει -ή οφείλει να διέπει- τους 'κλάδους' των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών του ανθρώπου. Με προκείμενες ή κριτήρια που οι ίδιοι διαμόρφωναν σε συνάρτηση με το έργο των απευθείας δασκάλων τους, οι οποίοι αποτελούσαν 'παραδόξως' ειδικούς των φυσικών και μαθηματικών επιστημών.

Εξετάζεται το έργο των εν λόγω δασκάλων, η καίρια συμβολή της Γλωσσολογίας του Σωσύρ, νοούμενης ως επιστήμη της γλώσσας, όπως και το έργο των Μαρξ και Φρόιντ, νοούμενο επίσης ως επιστημονικό. Σε αυτή τη βάση εξετάζεται το έργο καθενός από τους στοχαστές της 'γενιάς του 1960' -όσο ο χρόνος επιτρέπει- όπως συνδέεται έμμεσα ή άμεσα με το φιλοσοφικό έργο των πρωτεργατών της λεγόμενης «ηπειρωτικής» φιλοσοφικής παράδοσης εν γένει (Χέγκελ, Νίτσε, Χούσερλ, Χάιντεγκερ). Έτσι αναδεικνύεται μια, ας πούμε, «ηπειρωτική»

φιλοσοφία των επιστημών που μπορεί να αντιπαρατεθεί γόνιμα στην αντίστοιχή της κατά την «αναλυτική» παράδοση (λογικός εμπειρισμός ή λογικός θετικισμός, «ιστορικοιστική στροφή», κοινωνική κατασκευασιοκρατία κ.λπ.).

Ορθολογική Επιλογή και Λήψη Αποφάσεων

Στο σεμινάριο αυτό, θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων (decision-making), παρουσιάζοντας τις σχετικές θεωρίες και τα επιστημονικά εργαλεία από τα Οικονομικά, την Ψυχολογία και τις Συμπεριφορικές Επιστήμες, τη Βιολογία, τη Φιλοσοφία, τη Θεωρία Παιγνίων και την Τεχνητή Νοημοσύνη. Η διεπιστημονική αυτή προσέγγιση έχει σκοπό να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε με ποιους τρόπους πραγματοποιούμε άλλοτε εύκολες και άλλοτε δύσκολες επιλογές, σύμφωνα με τις προτιμήσεις μας, την πληροφόρηση που έχουμε, τα οικονομικά μας αλλά και το κοινωνικό και θεσμικό πλαίσιο που κινούμαστε: Πότε συμπεριφερόμαστε ορθολογικά και πότε κάνουμε συστηματικά λάθη, υποπίπτοντας σε γνωστικές πλάνες και προκαταλήψεις. Ποιόν ρόλο έχουν τα συναισθήματα στις διαδικασίες επιλογής μας και πώς διαμορφώνονται οι επιλογές μας αυτές σε σχέση με τις πεποιθήσεις μας και την αλληλεπίδραση με τους άλλους. Τι προεκτάσεις έχουν αυτές οι παρατηρήσεις στην καθημερινή ζωή των ατόμων αλλά και ποιος είναι ο αντίκτυπος αυτών των συμπεριφορών στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο μέσω του τρόπου που λειτουργούν οι θεσμοί και που διαμορφώνονται πολιτικές.

Επιστήμες και Φιλοσοφία στον 20ο Αιώνα

Το μάθημα αφορά τα φιλοσοφικά ρεύματα που σχετίστηκαν άμεσα με τις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά. Σκοπός του είναι να στοιχειοθετήσει μιαν αδρή επισκόπηση των τρόπων με τους οποίους η φιλοσοφία αντέδρασε στην ανάπτυξη των επιστημών κατά τον 20ο αιώνα και προσπάθησε να διευθετήσει τις σχέσεις της με τα επιτεύγματά τους, αναμορφώνοντας τον εαυτό της αντίστοιχα. Επιδιωκόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι η εξοικείωση φοιτητών και φοιτητριών από όλες τις ειδικότητες με βασικές τομές στην ιστορία των Μαθηματικών και της Φυσικής και με τις συνέπειές τους στην ίδρυση και την μετεξέλιξη της «αναλυτικής» φιλοσοφικής παράδοσης.

Η ροή που ακολουθεί το μάθημα (syllabus) είναι η εξής:

1. Εισαγωγή στη φιλοσοφία της επιστήμης:

Οι γενικές φιλοσοφικές προκείμενες του μαθήματος και αναδρομή στην ιστορία της επιστήμης μέχρι την Επιστημονική Επανάσταση.

2. Το φιλοσοφικό τοπίο στο γύρισμα του αιώνα:

Η καντιανή παράδοση

3. Οι εξελίξεις στα μαθηματικά και η συναφής κρίση θεμελίων:

Μη ευκλείδειες γεωμετρίες, αριθμοποίηση της ανάλυσης και θεμελίωση των πραγματικών αριθμών, θεωρία συνόλων, προγράμματα θεμελίωσης των μαθηματικών, η 'νέα' λογική.

4. Οι ριζικές αλλαγές στη φυσική:

Θεωρία της σχετικότητας και κβαντική μηχανική.

5. Τα επιτεύγματα του Frege στη λογική και οι απαρχές της αναλυτικής φιλοσοφικής παράδοσης. Το πρόγραμμα του Russell: Από τη λογική θεμελίωση των μαθηματικών στη φιλοσοφική ανάλυση της γλώσσας.

6. Η θεώρηση του L. Wittgenstein

7. Λογικός Θετικισμός και Λογικός Εμπειρισμός

8. Η κριτική στον Λογικό Εμπειρισμό και τον Λογικό Θετικισμό (I):

K. Popper

9. Η κριτική στον Λογικό Εμπειρισμό και τον Λογικό Θετικισμό (II):

Quine - Hanson - Sellars

10. Η 'ιστορικοιστική' στροφή:

T. S. Kuhn

11. Η 'ιστορικοιστική' στροφή και τα παράγωγά της:

Lakatos - Feyerabend - Laudan

12. Η σημερινή κατάσταση στη φιλοσοφία της επιστήμης:

Από την κοινωνιολογία της επιστήμης στο Ισχυρό Πρόγραμμα και από εκεί στις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας (ΣΕΤ).

13. Επιστροφή στα κλασσικά φιλοσοφικά ζητήματα:

Η διαμάχη για τον επιστημονικό ρεαλισμό

Θέματα Φιλοσοφίας

της Γλώσσας

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή σε μεταπτυχιακό επίπεδο σε σύγχρονα θέματα στη Φιλοσοφία της Γλώσσας. Τα θέματα επιλέγονται βάσει των εστίων του ενδιαφέροντος στη σύγχρονη βιβλιογραφία. Ενδεικτικά αυτά τα θέματα μπορούν να είναι το πρόβλημα της προτασιακής ενότητας, η φύση της πρότασης, η εξάρτηση του νοήματος ή της αλήθειας από το συγκείμενο, η ασάφεια, η ύπαρξη και η φύση μυθιστορηματικών-φανταστικών οντοτήτων, η δυνατότητα μιας πολυδιάστατης σημασιολογίας κ.ά.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ